Interview with Antifascist Fans of Lazio

Questions: **Yavor Tarinski**

[Η συνέντευξη στα ελληνικά ΕΔΩ]

When most people hear about SS Lazio they immediately think of neo-nazis and fascists. But then there is your group -Laziale e Antifascista (LAF). Tell us few words about your group and its activity?

The group was born to destroy the stereotype that all Lazio supporters are fascists. This stereotype is a powerful propaganda tool for Roman neo-fascist groups to indoctrinate younger boys with racist and fascist ideals. They use the curve of Lazio to promote their values, to do political proselytism and business. The values of S.S. Lazio, those demonstrated with facts in history, are the opposite. For a few hundred fascists, especially thanks to the mainstream media, there have been constructed this stereotype that discredits Lazio and continues to feed the ranks of fascists, not just at the stadium, but in society.

All activities we do are meant to destroy this stereotype, to make it clear that Laziale does not mean fascist in Rome, in Italy and around the world. The number of LAF membership, in various capacities and independently, is constantly increasing. In Italy there are a hundred, mostly in Rome but also scattered throughout the country, and another hundred around the world.

Posters of LAF in support of foreign Lazio players. On the left & middle: Ogenyi Onazi (Nigeria) / On the right: Miroslav Klose (Germany)

The club has been heavily stigmatized by far-right imagery. But was that always the case?

It is so since 1987 with the advent of the Irriducibili who have conquered the curve with the help of criminal organizations. Before them, Lazio's supporters were apolitical; there were right-wing groups, left-wing groups, mixed groups.

Lazio was founded upon egalitarian, solidarity and social values; if you studied the history of Lazio would understand that it is the opposite of a vision for a fascist life. Lazio was created in 1900 by nine Roman boys who decided to found a society of equals. This was decades before the birth of fascism. Now the misinformation makes people around the world believe that Lazio was the team of fascism when in reality Lazio was the only Roman team to oppose the attempts of the Fascist regime in 1927 to fuse all local teams into AS Roma. During World War II Jews and partisans have been hosted and hidden in the club's structures. The colors chosen were those of Greece to symbolize and honor the Olympic Spirit: sports practice as a means of unifying of peoples. They chose the

eagle as a coat of arms because it is a Roman symbol.

The largest fan group in the history of Lazio was the Eagles Supporters. They were a “mixed”, apolitical group. They dissolved when the Roman fascist parties and the criminal organizations decided to support the Irreducible to conquer the curve.

In the 70s in Rome there were the so called “Years of Lead” – a period of social and political turmoil in Italy that lasted from the late 1960s until the early 1980s, marked by a wave of both left-wing and right-wing political violence. In Stadio Olimpico there were fascist groups like the Viking, but also communist groups like Tupamaros and Commandos Aquile S.Basilio Talenti (C.A.S.T.). C.A.S.T., from the Roman districts San Basilio and Talenti, was actually the first group in Curva Nord. Others, like the anarchist Gruppo Rock existed until the early 90s. However no one had hegemony except of the Eagles who gathered many groups together.

Eagles Supporters

How is your group being accepted inside and outside the stadium?

People's feedback has been very positive, filled with enthusiasm. We have the support of many fans from Italy to South America who understand the value of the work we are doing. Anyone who believes in a world free from prejudice and discrimination should support us beyond the football faith.

Are there other antifascist and/or non-racist groups related to Lazio today?

Inside the stadium there is not a unitary group but many groups scattered in various sectors that to date do not expose their own banners. But in the city of Rome there are thousands of anti-fascist Laziali, and our goal is to help them unite and get organized.

Gruppo Rock was one of the anti-authoritarian subgroups of the Eagles Supporters

Do you have relations with antifascist supporters of other

teams from Italy and abroad?

We are not being an ultras group so we do not have “official” friendships with ultras groups, but we have many ultras friends from various teams. In Italy we have comrades from Genoa, Perugia, Juve, Empoli and Cosenza; in Europe there are St Pauli, Celtic and Marseille; while around the world we have friendships with Palmeiras, Gremio, Corinthias, CD FAS – Hinchada Del Rojo.

Recently the dominant far-right supporter groups of Lazio demanded women to stay away from the ‘sacred space’ of Curva Nord. Were there reactions against this sexist attitude?

They issued a sexist leaflet that asked to not bring women to the first 10 rows (supposedly reserved for the hardcore ultras), not in the whole Curva. The best answer was given by the thousands of women that support Lazio who, with their protests, forced the group to apologize.

Is your group or individual members collaborating with any political organizations and social movements?

We are more involved with social movements than with political parties. In Rome there are many antagonistic realities, and our initiative being a movement with autonomous and independent cells is present in many of them. There is no single thought in the LAF, nor a political ideology. There are anarchists, communists, socialists, liberals: each active in their own private life, people united by anti-fascism and passion for Lazio.

Photo of the left-wing Commandos Aquile S.Basilio Talenti (C.A.S.T.)

Can you give us a brief overview of the far-right influence in Italian football today?

The situation is alarming. Since the 70s the Italian neo-fascist parties have focused their recruitment efforts on the football stadiums. It is a political strategy that has been going on for the last 40 years. They indoctrinate young people who go to the stadium only to support their team with party-line, racist, intolerant values. Boys who do not have adequate cultural bases to defend themselves are being attracted by these values. In Italy today the ultras world has been almost totally hegemonized. Nowadays the fascists are more organized, because they are financed by neo-fascist parties that do business with organized crime.

What do you think is the potential of football for social change? Why there is such struggle for control over stadiums by both the left and the right?

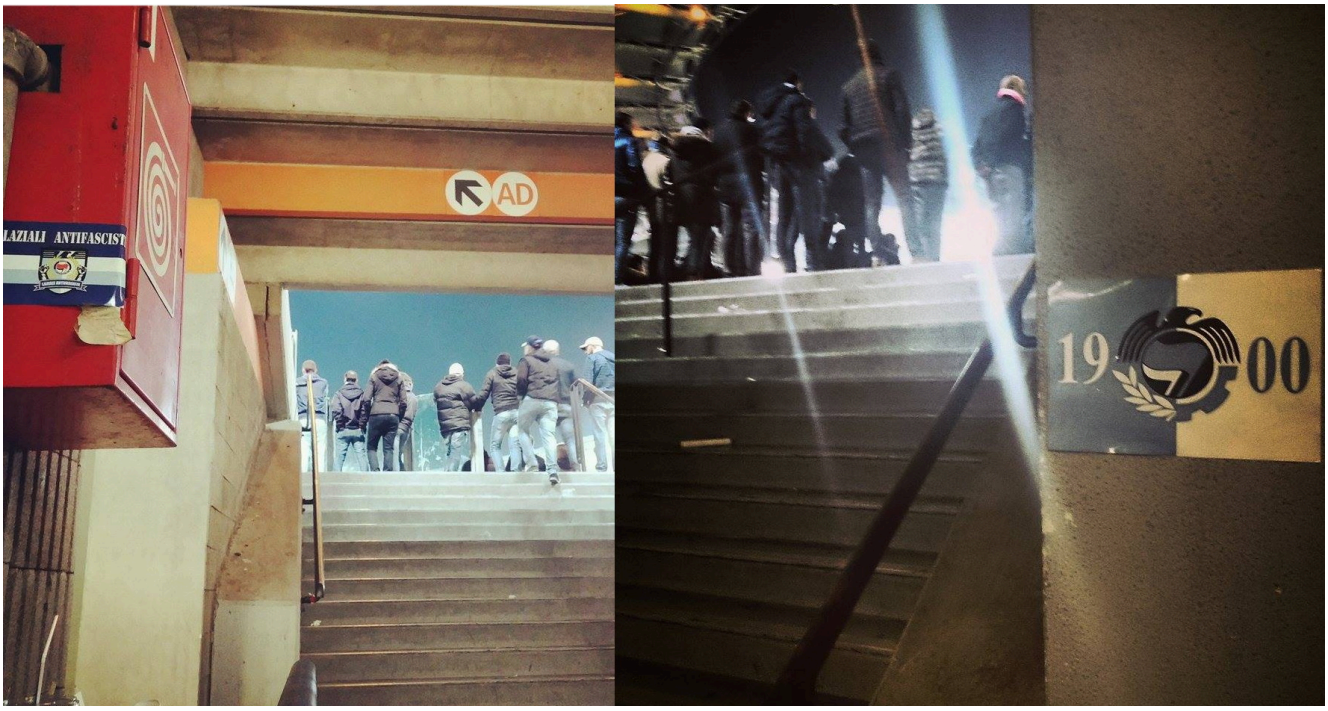
It can improve things, but unfortunately can also make them worse. The stadiums convey values. Nowadays we see a nationalist drift in the curves of many European countries. For years, fascist and neo-Nazi parties and movements have been striving to occupy these spaces, throwing up their propaganda and making political proselytism. They try to change the values that sport should seek – brotherhood, equality and respect are replaced with intolerance and nationalism– in order the youth to internalize their neo-fascist, racist, homophobic positions.

Concluding words?

The situation is so hard that we have to do what we do!

Flag of the far-right Irriducibili taken by LAF

LAF stickers inside Curva Nord

LAF scarves and t-shirts

The recent close relationship with West Ham United has provoked much resentment among the far-right supporters of S.S. Lazio, because of the multiethnic character of the English team's ultras (such as the infamous dark-skinned WHU ultras leader Cass Pennant-on the photo)

Cover photo: *Demonstration by members of LAF in front of the Coliseum in Rome (March 2016)*

Συνέντευξη με τους

Αντιφασίστες Οπαδούς της Λάτσιο

Ερωτήσεις: **Yavor Tarinski**
Μετάφραση: **Κωνσταντίνος Μερσινιάς,** Επιμέλεια: **Ιωάννα Μαραβελίδη**

[The interview in English HERE]

Όταν οι περισσότεροι άνθρωποι ακούνε για τη ΣΣ Λάτσιο φέρνουν κατευθείαν στο νου τους νεοναζί και φασίστες. Πλέον, όμως, υπάρχει η δική σας πρωτοβουλία -η *Laziale e Antifascista* (LAF). Πείτε μας λίγα λόγια για την ομάδα σας και τη δραστηριότητά της.

Η **LAF** δημιουργήθηκε με στόχο να καταρρίψει το στερεότυπο σύμφωνα με το οποίο όλοι οι υποστηρικτές της Λάτσιο δεν είναι παρά φασίστες. Αυτό το στερεότυπο αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο προπαγάνδας για τις νεοφασιστικές οργανώσεις της Ρώμης, το οποίο και χρησιμοποιούν ώστε να κάνουν ρατσιστική και φασιστική κατήχηση στους νεότερους. Χρησιμοποιούν την κερκίδα των οργανωμένων οπαδών της Λάτσιο για να προπαγανδίσουν τις αξίες τους, να κάνουν πολιτικό προσηλυτισμό και διάφορες άλλες 'δουλειές'. Οι αξίες της Λάτσιο, όμως, αυτές που εδραιώθηκαν μέσα από ιστορικά γεγονότα, είναι αντίθετες προς τις δικές τους. Εξαιτίας μερικών εκατοντάδων φασιστών και ειδικά με τη βοήθεια των καθεστωτικών ΜΜΕ έχει χτιστεί αυτό το στερεότυπο που δυσφημεί ολόκληρο τον σύλλογο, συνεχίζοντας να τροφοδοτεί τα ποσοστά των φασιστών, όχι μόνο μέσα στο γήπεδο αλλά και μέσα στην κοινωνία.

Όλες οι δραστηριότητές μας στοχεύουν στην καταστροφή αυτού του στερεότυπου, κάνοντας ξεκάθαρο δηλαδή το ότι το να είσαι οπαδός της Λάτσιο δεν συνεπάγεται το ότι είσαι και φασίστας στη Ρώμη, στην Ιταλία ή και οπουδήποτε στον κόσμο. Τα μέλη της LAF αυξάνονται συνεχώς, σε διάφορες περιπτώσεις και ανάλογα με

τη δυνατότητά τους. Στην Ιταλία είναι γύρω στους εκατό, κυρίως στη Ρώμη αλλά και διασκορπισμένοι σε όλη τη χώρα, και άλλοι τόσοι στο εξωτερικό.

Ο σύλλογος της Λάτσιο έχει στιγματιστεί επομένως έντονα από μια ακροδεξιά εικόνα. Ήταν, όμως, πάντα έτσι;

Έτσι είναι από το 1987, όπου και αρχίζει η άνοδος των *Irriducibili*, οι οποίοι κυριάρχησαν στο πέταλο, με τη βοήθεια εγκληματικών οργανώσεων. Πριν από αυτούς, οι οπαδοί της Λάτσιο ήταν απολίτικοι -υπήρχαν βέβαια ακροδεξιές και ακροαριστερές ομάδες αλλά και μεικτά γκρουπ.

Η Λάτσιο ιδρύθηκε βασισμένη σε κοινωνικές αρχές, στην ισότητα και στην αλληλεγγύη. Αν κάποιος διαβάσει την ιστορία της ομάδος, θα καταλάβει την αντίθεσή της με το φασιστικό όραμα. Η Λάτσιο δημιουργήθηκε το 1900 από 9 αγόρια της Ρώμης, τα οποία αποφάσισαν να εγκαθιδρύσουν μια κοινωνία ισότητας. Αυτό συνέβη δεκαετίες πριν την ανάδυση του φασισμού. Σήμερα, η παραπληροφόρηση κάνει τους ανθρώπους ανά τον κόσμο να πιστεύουν πως η Λάτσιο ήταν μια εξαρχής φασιστική ομάδα, ενώ στη πραγματικότητα υπήρξε η μόνη ομάδα της Ρώμης που αντιτάχθηκε στην προσπάθεια του φασιστικού καθεστώτος,του 1927, να συγχωνεύσει όλες τις τοπικές ομάδες σε μία, στην ΑΣ Ρόμα. Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου, Εβραίοι και Παρτιζάνοι φιλοξενήθηκαν και κρύφτηκαν στις υποδομές του συλλόγου.

Τα χρώματα, τα οποία επιλέχθηκαν ήταν αυτά της Ελλάδος, για να συμβολίζουν και να τιμούν το Ολυμπιακό Πνεύμα: η άθληση ως μέσον ένωσης των ανθρώπων. Ο αετός επιλέχθηκε ως οικόσημο της ομάδας γιατί αποτελεί Ρωμαϊκό σύμβολο.

Οι Eagles Supporters

Ο μεγαλύτερος σύνδεσμος οπαδών στην ιστορία της Λάτσιο ήταν οι *Eagles Supporters*, οι οποίοι ήταν μια απολίτικη ‘μίξη’ οπαδών. Διαλύθηκαν όταν τα φασιστικά κόμματα και οι εγκληματικές οργανώσεις της Ρώμης αποφάσισαν να υποστηρίξουν την κυριαρχία των *Irriducibili* στο πέταλο.

Τη δεκαετία του ‘70 στη Ρώμη είχαμε τα επονομαζόμενα «**Μολυβένια Χρόνια**», μία περίοδο κοινωνικής και πολιτικής αναταραχής στην Ιταλία που διήρκησε από τα τέλη του ‘60 έως και τις αρχές του ‘80, όπου υπήρξε ένα κύμα ακροδεξιάς και ακροαριστερής βίας. Στο Στάδιο Ολίμπικο υπήρχαν φασιστικοί σύνδεσμοι, όπως οι *Viking*, αλλά και κομμουνιστικοί, όπως οι *Tupamaros* και οι *Commandos Aquile S.Basilio Talenti* (C.A.S.T.). Οι C.A.S.T προερχόμενοι από 2 περιοχές της Ρώμης, το San Basilio και τη Talenti, αποτέλεσαν επί της ουσίας τον πρώτο σύνδεσμο στην «Curva Nord» (το βόρειο πέταλο του Ολίμπικο). Άλλοι σύνδεσμοι, όπως οι αναρχικοί *Gruppo Rock* διατηρήθηκαν μέχρι τις αρχές του ‘90. Παρ’όλα αυτά, κανένας σύνδεσμος δεν είχε την ηγεμονία πέρα από τους *Eagles*, που

ένωναν πολλές υποομάδες μαζί.

Ποια είναι η αποδοχή του κόσμου προς εσας, μέσα και έξω απο το γήπεδο;

Η ανταπόκριση ως τώρα έχει υπάρξει πολύ θετική και γεμάτη ενθουσιασμό. Έχουμε την υποστήριξη πολλών οπαδών από την Ιταλία έως τη Νότια Αμερική, οι οποίοι αντιλαμβάνονται την αξία της δουλειάς που κάνουμε. Οποιοσδήποτε οραματίζεται έναν κόσμο χωρίς προκαταλήψεις και διακρίσεις πρέπει να μας υποστηρίξει πέραν των ποδοσφαιρικών πεποιθήσεων.

Αφίσες της LAF προς υποστήριξη των ξένων παικτών της Λάτσιο. Στα αριστερά & κέντρο: Ogenyi Onazi (Νιγηρία) / Στα δεξιά: Miroslav Klose (Γερμανία)

Υπάρχουν άλλες αντιφασιστικές και/ή αντιρατσιστικές ομαδοποιήσεις που σχετίζονται με τη Λάτσιο σήμερα;

Μέσα στο γήπεδο δεν υπάρχει ένας ενιαίος σύνδεσμος αλλά πολλές ομάδες διασκορπισμένες σε διαφορετικά μέρη του γηπέδου, που μέχρι σήμερα δεν έχουν σηκώσει δικά τους πανό. Μέσα στην πόλη της Ρώμης, όμως, υπάρχουν χιλιάδες αντιφασίστες οπαδοί της Λάτσιο και στόχος μας είναι να τους βοηθήσουμε να ενωθούν και να οργανωθούν.

Έχετε σχέσεις με αντιφασίστες οπαδούς άλλων ομάδων από την

Ιταλία και το εξωτερικό;

Εφόσον δεν είμαστε οργανωμένος σύνδεσμος οπαδών, δεν έχουμε "επίσημη" αδελφοποίηση με άλλους συνδέσμους, αλλά έχουμε πολλούς φίλους οργανωμένους οπαδούς από διάφορες ομάδες. Στην Ιταλία έχουμε συντρόφους από την Τζένοα, την Περούτζια, τη Γιουβέντους, την Έμπολι και την Κοσέντζα, στην Ευρώπη από τη Ζανκτ Πάουλι, τη Σέλτικ και τη Μαρσέιγ, ενώ στον υπόλοιπο κόσμο διατηρούμε φιλίες με οπαδούς της Παλμέιρας, της Γκρέμιο, της Κορίνθιανς και της ΦΑΣ -Hinchada Del Rojo.

Οι Gruppo Rock ήταν μία από τις αντιεξουσιαστικές υποομάδες των Eagles Supporters

Πρόσφατα οι επικρατούντες ακροδεξιοί οπαδοί της Λάτσιο απαίτησαν οι γυναίκες να μείνουν μακρυά από τον "ιερό χώρο" του βόρειου πετάλου (Curva Nord). Υπήρξαν καθόλου αντιδράσεις κατά της σεξιστικής αυτής συμπεριφοράς;

Κυκλοφόρησαν, όντως, ένα σεξιστικό φυλλάδιο με το οποίο ζητούσαν από τους οπαδούς να μην φέρνουν γυναίκες στις πρώτες

10 σειρές του πετάλου (οι οποίες υποτίθεται πως είναι κρατημένες για τους σκληροπυρηνικούς οργανωμένους). Η καλύτερη απάντηση δόθηκε από τις χιλιάδες γυναίκες, φιλάθλους της Λάτσιο, οι οποίες μέσω των διαμαρτυριών τους ανάγκασαν την γκρούπα αυτή να απολογηθεί.

Η ομάδα σας ή κάποια άτομα μεμονωμένα από εσάς συνεργάζονται με πολιτικές οργανώσεις ή κοινωνικά κινήματα;

Συνδεόμαστε περισσότερο με κοινωνικά κινήματα, παρά με πολιτικά κόμματα. Στη Ρώμη υπάρχουν πολλές διαφορετικές ανταγωνιστικές πραγματικότητες και η δική μας πρωτοβουλία, όντας μια κίνηση με αυτόνομους και ανεξάρτητους πυρήνες, βρίσκεται παρούσα σε πολλές από αυτές. Δεν υπάρχει μια ενιαία γραμμή σκέψης μέσα στη LAF, ούτε μια συγκεκριμένη πολιτική ιδεολογία. Υπάρχουν αναρχικοί, κομμουνιστές, σοσιαλιστές, ελευθεριακοί: όλοι ενεργοί στην προσωπική τους ζωή, άνθρωποι που τους ενώνει ο αντιφασισμός και το πάθος τους για τη Λάτσιο.

Φωτογραφία των αριστερών Commandos Aquile S.Basilio Talenti

(C.A.S.T.)

Μπορείτε να μας κάνετε μια σύνοψη της επιρροής που έχει η ακροδεξιά στο Ιταλικό ποδόσφαιρο σήμερα;

Η κατάσταση είναι ανησυχητική. Από το ‘70 τα Ιταλικά νεοφασιστικά κόμματα επικέντρωσαν τις προσπάθεις στρατολόγησής τους στα ποδοφαιρικά γήπεδα. Είναι μια **πολιτική στρατηγική**, η οποία λαμβάνει χώρα τα τελευταία 40 χρόνια. Κάνουν πλύση εγκεφάλου σε νέους ανθρώπους, που πηγαίνουν γήπεδο απλώς για να υποστηρίξουν την ομάδα τους, με τη γραμμή του κόμματος και με αξίες ρατσιστικές και της μη ανοχής στο διαφορετικό. Τα αγόρια που δεν έχουν μια επαρκή βάση κουλτούρας, ώστε να υπερασπιστούν τον εαυτό τους, ελκύονται από αυτές τις αξίες. Στην Ιταλία, σήμερα, ο κόσμος των οργανωμένων έχει τεθεί σχεδόν απόλυτα υπό ηγεμονία. Σήμερα οι φασίστες είναι πιο οργανωμένοι επειδή χρηματοδοτούνται απο νεο-φασισιστικά κόμματα, τα οποία κάνουν δουλειές με το οργανωμένο έγκλημα.

Ποιες πιστεύετε πως είναι οι δυνατότητες συμβολής του ποδοσφαίρου στην κοινωνική αλλαγή; Γιατί υπάρχει μια τέτοια μάχη για τον έλεγχο των γηπέδων τόσο από την Αριστερά όσο και από τη Δεξιά;

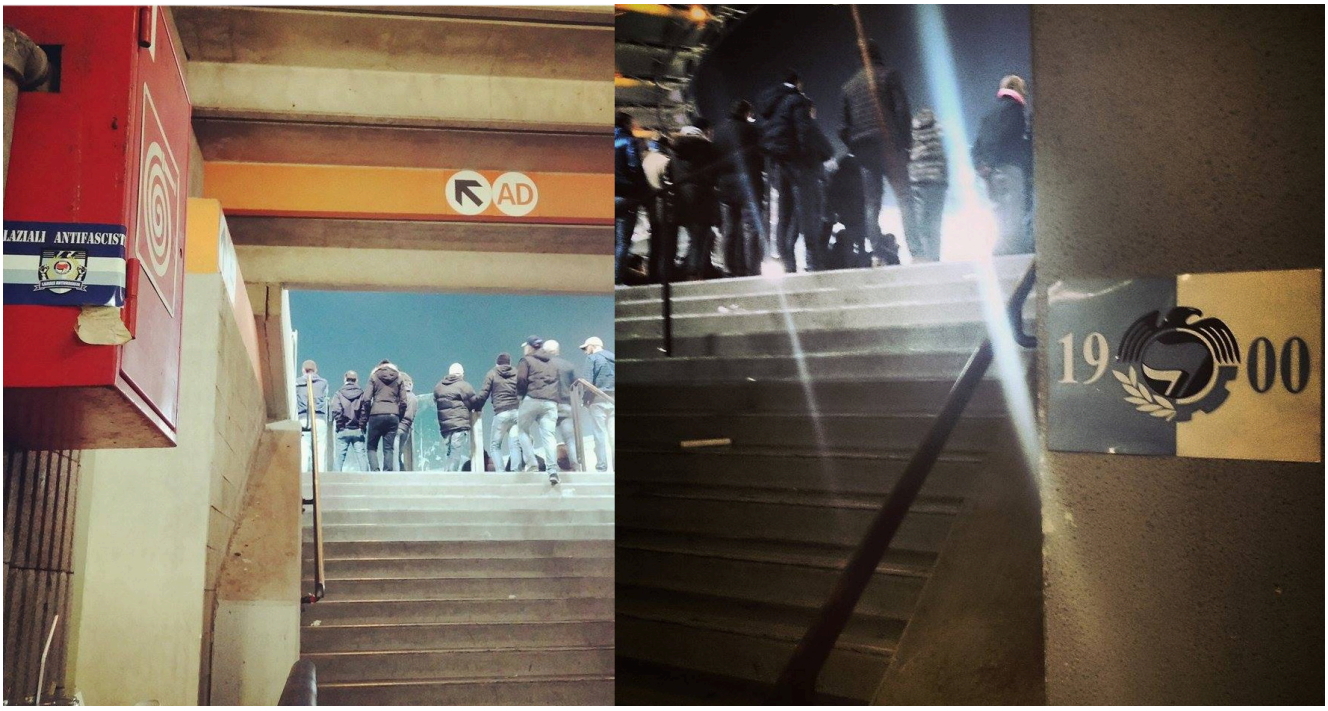
Μπορεί να βελτιώσει τα πράγματα αλλά δυστυχώς μπορεί να τα κάνει και ακόμη χειρότερα. Τα γήπεδα μεταδίδουν αξίες. Σήμερα μπορούμε να δούμε μια εθνικιστική στροφή στις κερκίδες των γηπέδων πολλών ευρωπαϊκών χωρών. Για χρόνια, φασίστες και νεοναζιστικά κόμματα και κινήσεις έχουν προσπαθήσει να καταλάβουν αυτές τις θέσεις, εξαπολύοντας την προπαγάνδα τους και ασκώντας πολιτικό προσηλυτισμό. Προσπαθούν να αλλάξουν τις αξίες, τις οποίες το άθλημα πρέπει να επιζητά- η αδελφοσύνη, η ισότητα και ο σεβασμός αντικαθίστανται από τη μη ανοχή και τον εθνικισμό- προκειμένου οι νέοι να υιοθετήσουν και να εσωτερικεύσουν τις νεοφασιστικές, ρατσιστικές και ομοφοβικές τους θέσεις.

Κάποια καταληκτικά λόγια;

Η κατάσταση είναι τόσο σκληρή, που είναι αναγκαίο να κάνουμε αυτό που κάνουμε!

Σημαία των ακροδεξιών Irriducibili που πάρθηκε από τη LAF

Αυτοκόλλητα της LAF στο βόρειο πετάλο (Curva Nord)

Κασκόλ & μπλούζες της LAF

Η πρόσφατη στενή σχέση των οπαδών της Γουέστ Χαμ με αυτούς της Λάτσιο έχει προκαλέσει τη δυσαρέσκεια των ακροδεξιών της τελευταίας εξαιτίας του πολυεθνικού χαρακτήρα των Άγγλων οπαδών (όπως τον περιβόητο μαύρο ηγέτη των οπαδών της Γουέστ Χαμ Cass Pennant -στη φωτογραφία)

Φωτογραφία κειμένου: *Συγκέντρωση μελών της LAF στο Κολοσσαίο (Μάρτιος 2016)*

VAR: Από το χέρι του θεού στο

μάτι του συστήματος

Γιάννης Κτενάς, Στέφανος Μπατσής

Η απέχθεια που νιώσαμε για την εισαγωγή του Video Assistant Referee (VAR) στους αγώνες του Μουντιάλ –και την επέκτασή του, σύμφωνα με τα σχέδια της FIFA, και στα εθνικά πρωταθλήματα μέσα στα επόμενα χρόνια– ήταν σχεδόν ενστικτώδης. Όπως είπε ένας φίλος, κοινωνιολόγος της καθημερινής ζωής, συλλαμβάνοντας την ουσία του θέματος, το ποδόσφαιρο «είναι να βάλεις μια γαμημένη μπάλα σε ένα γαμημένο δίχτυ. Γιατί το κάναμε ολόκληρη επιστήμη;»

Συζητώντας όμως σε παρέες, ακούγοντας σχόλια στον δρόμο και τα καφενεία και βλέποντας τα αποτελέσματα σχετικών διαδικτυακών ψηφοφοριών,[1] συνειδητοποιήσαμε ότι η αντίδρασή μας απέναντι σε αυτή τη νέα τεχνολογία δεν ήταν καθόλου αυτονόητη. Ποδοσφαιρόφιλοι, ποδοσφαιρόφιλες, ακόμη και άνθρωποι που ξέρουν πολύ καλά τι σημαίνει να αγωνίζεσαι στο τερέν ή να πηγαίνεις στο γήπεδο, φαίνονται γοητευμένοι από τη νέα σύλληψη της FIFA, η οποία ήδη έχει αλλάξει τον τρόπο που παίζεται το παιχνίδι. Γι’ αυτόν τον λόγο, θελήσαμε να παρουσιάσουμε την κριτική μας στο VAR κάπως πιο αναλυτικά και συγκροτημένα.

Το πνεύμα της (νεοφιλελεύθερης) γραφειοκρατίας

Ξεκινώντας, είναι αξιοσημείωτο το πόσο μοιάζουν τα επιχειρήματα υπέρ του VAR με τα επιχειρήματα που ιστορικά σημάδεψαν την ανάδυση της γραφειοκρατίας. Γραφειοκρατία, όπως έχει δείξει ο Μαξ Βέμπερ, δεν σημαίνει χαρτούρα και αναμονή σε ατελείωτες ουρές, αλλά πρώτα και κύρια: αντικατάσταση του προσωπικοκεντρικού τρόπου διευθέτησης των υποθέσεων από απρόσωπους και φορμαλιστικούς κανόνες, καθώς και έμφαση στην υπολογισιμότητα, την ποσοτικοποίηση και την εξειδίκευση. Για όλους αυτούς τους λόγους η γραφειοκρατία διατείνεται ότι επιφέρει μια ασύγκριτη αποτελεσματικότητα και ότι εξασφαλίζει

τη δημοκρατία, την ισότητα και τη δικαιοσύνη: δεν αποφασίζει ο άρχοντας (εν προκειμένω: ο άρχοντας του αγώνα) όπως του καπνίσει, αλλά ο ειδικός με βάση τυπικούς κανόνες που ισχύουν για όλους.

Την ίδια ακριβώς λογική βλέπουμε και πίσω από το VAR. Η προσωπική κρίση του διαιτητή πρέπει να αντικατασταθεί από την απρόσωπη κρίση του video,[2] το οποίο μπορεί να καταγράψει όλη την αλήθεια, «αντικειμενικά», μετρήσιμα, ίδια και απαράλλαχτα για όλους.

Ταυτόχρονα, η εμπιστοσύνη στα νέα τεχνολογικά μέσα, φέρνει τη λογική και την επιχειρηματολογία που υποστηρίζει το VAR κοντά σε αυτή του νεοφιλελευθερισμού. Η τεχνολογία καλείται να εξαλείψει το τυχαίο, το αυθόρμητο, το ανθρώπινο και να λύσει προβλήματα πάσης φύσεως, στο όνομα της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας. Όλα *μπορούν* και *πρέπει* να γίνουν ρητά· γι' αυτό χρειαζόμαστε όχι διαιτητές, αλλά τεχνοκράτες. Δεν θα κυβερνούν πια οι άνθρωποι, οι οποίοι κατά περιόδους μπορεί να μην είναι ορθολογικοί, να παρασύρονται από τα πάθη τους, από τα λάθη της στιγμής. Θα κυβερνούν «τα στοιχεία», η ίδια η αλήθεια, η αντικειμενικότητα αυτοπροσώπως.

Το τι σημαίνει γραφειοκρατία και νεοφιλελευθερισμός, το ποιες είναι οι καταστροφικές τους συνέπειες για την κοινωνία, το έχουμε δείξει αλλού και δεν χρειάζεται να το επαναλάβουμε. Ας μείνουμε στα του ποδοσφαίρου. Φυσικά, δεν αρνούμαστε ότι ορισμένες φορές το VAR μπορεί να πάρει μια σωστή απόφαση εκεί που ένας διαιτητής θα έπαιρνε μια λανθασμένη, όπως άλλωστε και ένας γραφειοκράτης μπορεί υπό όρους να διεκπεραιώσει μια υπόθεση «αποτελεσματικότερα» από έναν ερασιτέχνη. Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι η γραφειοκρατία δεν «βελτίωσε» απλώς κάποιες ήδη υπάρχουσες κοινωνικές σχέσεις. Προκειμένου να κάνει τη δουλειά της, αναδιάρθρωσε ριζικά ολόκληρη την κοινωνία, σημαδεύοντας το πέρασμα από έναν πιο κοινοτικό σε έναν κρατικό τρόπο ζωής. Το ίδιο ισχύει και με την τεχνολογία. Όπως σημειώνει προσφυώς ο Langdon Winner, τα διάφορα τεχνολογικά μέσα δεν είναι απλώς βοηθήματα για την ανθρώπινη

δραστηριότητα· είναι επίσης ισχυρές δυνάμεις που δρουν προς την αναμόρφωση αυτής της δραστηριότητας και του νοήματός της.

Έτσι, θα πρέπει να σκεφτούμε ποιο θα είναι το τίμημα του VAR και αν θέλουμε πράγματι να το πληρώσουμε. Ίσως πράγματι κάποιες αποφάσεις να γίνουν πιο «δίκαιες» από ορισμένες απόψεις. Είναι όμως πολύ πιθανό αυτές οι αποφάσεις και αυτή η δικαιοσύνη να αφορούν ένα εντελώς διαφορετικό παιχνίδι.

Άλλωστε, τόσο το VAR όσο και άλλες τεχνολογίες υποβοήθησης της διαιτησίας στο ποδόσφαιρο δεν απηχούν μια αναγκαιότητα αλλά μια επιθυμία. Οι λόγοι που επιτάσσουν τέτοιου είδους μεταρρυθμίσεις και καινοτομίες δεν μπορούν και δεν πρέπει να αναζητούνται στη φύση, την ουσία του «όμορφου παιχνιδιού», καθώς εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς πως όσοι διοικούν το ποδόσφαιρο ενδεχομένως χρειάζονται το VAR, το ίδιο το ποδόσφαιρο όμως όχι.

Φαινομενολογία του αθλήματος, φαινομενολογία του γηπέδου

Φυσικά, όπως συμβαίνει και με τη γραφειοκρατία, έτσι και η αποτελεσματικότητα και η αλήθεια του VAR είναι στην πραγματικότητα πολύ περιορισμένες. Κι αυτό γιατί και οι δύο βασίζονται αναγκαστικά, ακριβώς προκειμένου να εξορίσουν τον προσωπικό παράγοντα, στον φορμαλισμό, στην τυπική μέτρηση, στην ποσοτικοποίηση. Όμως –ευτυχώς– ούτε η ζωή ούτε το ποδόσφαιρο μπορούν να αναχθούν στις ποσοτικές τους διαστάσεις. Ίσα ίσα, αυτό που μένει έξω από τη φορμαλιστική υπολογισιμότητα είναι και το πλέον σημαντικό.

Έτσι, οποιοσδήποτε έχει παίξει ποδόσφαιρο, ξέρει ότι το κάθε ματς έχει έναν δικό του, ιδιαίτερο ρυθμό, που προσδιορίζει ασυνείδητα το επίπεδο της έντασης των διεκδικήσεων, της δύναμης, της μαχητικότητας και της σκληρότητας των μαρκαρισμάτων. Αυτό το επίπεδο δεν μπορεί να προσδιοριστεί εκ των προτέρων ούτε να μετρηθεί λογικά: *βιώνεται* και μετριέται από παίκτες, οπαδούς και διαιτητές εμπειρικά, *με το μάτι*, τη

στιγμή του αγώνα και μάλιστα στα διάφορα σκαμπανεβάσματα της ροής του αγώνα. Γι’ αυτό ακριβώς όλοι γνωρίζουν ότι πολλές φορές η τυπική εφαρμογή του κανόνα είναι πιο άδικη από τη μη εφαρμογή του (παράδειγμα: το εντελώς άδικο, αν και ενδεχομένως τυπικά ορθό πέναλτυ που δόθηκε στη Ρεάλ στο 93ο λεπτό του ημιτελικού του Champions League με τη Γιουβέντους).[3]Αυτή είναι η συγκεκριμένη, βιωμένη αλήθεια του ποδοσφαίρου.

Διόλου τυχαία, οι Αμερικανοί, οι οποίοι πάντοτε επεφύλασσαν νεωτερικές ιδέες για το εξωτικό γι’ αυτούς ποδόσφαιρο, αποτέλεσαν τους θερμότερους υποστηρικτές της τεχνολογίας του VAR και το εφάρμοσαν στο εθνικό τους πρωτάθλημα (MLS). Τυχαία δεν είναι ούτε και η μεγάλη στήριξη που βρήκε το VAR στο πρόσωπο του Τζιάνι Ινφαντίνο, του προέδρου της FIFA. Ο Ινφαντίνο, ένας τεχνοκράτης νομικός γεννημένος στην Ελβετία, συνοψίζει άριστα την πίστη στην πρόοδο μέσω της τεχνολογικής καινοτομίας αλλά και την τάση παγκόσμιας διακυβέρνησης του ποδοσφαίρου εντός του γραφειοκρατικού και νεοφιλελεύθερου υποδείγματος, ερήμην των πρωταγωνιστών του παιχνιδιού.

Από την άλλη πλευρά, ο Μισέλ Πλατινί, πρώην πρόεδρος της UEFA αλλά και πρώην αθλητής με σπουδαίες παραστάσεις στο κορυφαίο επίπεδο, αντιτάχθηκε στην προϊούσα διείσδυση της τεχνολογίας στο ποδόσφαιρο, θεωρώντας πως αλλοιώνει το χαρακτήρα του παιχνιδιού, δηλαδή το ενδεχομενικό πάντρεμα τύχης και ικανότητας. Πιθανώς αντιλαμβάνεται διαισθητικά ο Πλατινί, όπως και άλλοι αθλητές που τάχθηκαν κατά της εφαρμογής του VAR, πως η αλήθεια του ποδοσφαίρου συγκροτείται μοναδικά και μας αφηγείται μια ιστορία την οποία δεν μπορούμε να αποσυναρμολογήσουμε στα εξ ων συνετέθη.

Η αλήθεια του video όμως είναι άλλη. Καθένας καταλαβαίνει ότι όταν βλέπουμε το βίντεο μιας γιορτής, βλέπουμε κάτι πολύ διαφορετικό από την ίδια τη γιορτή. Ακριβώς επειδή το video δεν μπορεί να πιάσει τον ρυθμό, την αίσθηση και το κλίμα της στιγμής, ο VAR μπορεί να οδηγήσει τους διαιτητές σε αποφάσεις τόσο τυπολατρικές, που να καταλήγουν άδικες. Χαρακτηριστικό

παράδειγμα: το πρώτο πέναλτυ που καταλόγισε ο διαιτητής του αγώνα Αιγύπτου-Σ. Αραβίας υπέρ της τελευταίας. Ποιος δεν έφριξε βλέποντάς τον να ζητάει να γυρίσουν το βίντεο μερικά κλάσματα του δευτερολέπτου πίσω, ώστε να παγώσει την εικόνα και να αποδείξει ότι υπήρξε κράτημα σε μια φάση που ο ρυθμός της καθιστούσε κάθε σκέψη για πέναλτυ γελοία; Είναι σαφές ότι όταν ο διαιτητής αναλύει τη φάση, κατακερματίζοντάς την, τεϊλορικώ τω τρόπω, σε ένα σύνολο καρέ, τα οποία μπορούν να παγώσουν, να παιχτούν γρηγορότερα ή πιο αργά, να επαναπροβληθούν κατά βούληση, δεν βλέπει πια «τη φάση», βλέπει κάτι άλλο. Έτσι, κρίνει και με διαφορετικό τρόπο, καθώς μια φάση που με «γυμνό μάτι» φαίνεται *και είναι* καθαρή, με το VAR μπορεί να φανεί ως πέναλτυ. Απόδειξη: στο τρέχον Μουντιάλ έχει ήδη σημειωθεί ρεκόρ καταλογισμών της εσχάτης των ποινών. Ως γνωστόν, το βλέμμα, το είδος του βλέμματος, επηρεάζει σε έναν όχι ασήμαντο βαθμό και το αντικείμενο του βλέμματος.

Κατανοούμε λοιπόν ότι, σε πείσμα του νεωτερικού και τεχνολατρικού φαντασιακού, το λάθος, η ατυχία και βαθύτερα το κακό, η τραγωδία, δεν μπορούν να ξεριζωθούν από τη ζωή, καθώς είναι εγγενή σ' αυτήν. Το μόνο που κάνει η «πρόοδος της τεχνολογίας», τόσο στο ποδόσφαιρο όσο και γενικά, είναι να μετατοπίζει –ή να *απωθεί*– την εστία του κακού και του λάθους, έχοντας στο μεταξύ αναδιαρθρώσει ολόκληρο το πεδίο και σαρώσει ό,τι καλό υπήρχε στην προηγούμενη κατάσταση.

Άλλωστε, το VAR όχι μόνο δεν μπορεί να πιάσει τον ρυθμό του αγώνα, αλλά επιπρόσθετα τον σπάει κιόλας. Στον πρώτο γύρο αυτού του Μουντιάλ είδαμε διαιτητή να διακόπτει αντεπίθεση για να κοιτάξει το video. Τι πρόοδος για το ποδόσφαιρο! Κι όμως, όλοι ξέρουν ότι το μεγαλύτερο παράπονο των οπαδών είναι ότι το ματς «δεν έχει ρυθμό».

Σε ένα άλλο, συναφές επίπεδο, η εφαρμογή του VAR είναι ασεβής απέναντι στην εμπειρία του γηπέδου και της εκ του σύνεγγυς παρακολούθησης του αθλήματος, οδηγώντας σε μια συνθήκη ακραίας τηλεοπτικοποίησής του. Ας μην ξεχνάμε πως, σε αντίθεση με το μπάσκετ, που είναι ένα άθλημα μεγάλης ταχύτητας, πολλών επαφών

και λεπτομερειών, το ποδόσφαιρο παρακολουθείται καλύτερα από κάποιο σημείο της κερκίδας, παρά από την τηλεόραση. Αυτό διότι αφενός η ανάγκη για πολλά replay είναι μικρή –συνήθως όσα διαλαμβάνονται είναι ευχερώς αντιληπτά με γυμνό μάτι– κι αφετέρου διότι η τηλεοπτική κάλυψη ακολουθεί ως επί το πλείστον το ταξίδι της μπάλας εντός ενός αχανούς χώρου, στον οποίο συμβαίνουν πράγματα τα οποία δεν μπορεί να συλλάβει στην ολότητά τους ο προσηλωμένος στην μπάλα και την πορεία της τηλεοπτικός φακός. Οι διατάξεις των δύο αντίπαλων ομάδων, οι κινήσεις που γίνονται μακριά από τη μπάλα, τα στιγμιότυπα εκτός της κύριας φάσης του παιχνιδιού, όλα αυτά είναι στοιχεία ενός ποδοσφαιρικού παιχνιδιού στα οποία μπορεί να σταθεί το ανθρώπινο μάτι κατά την παρακολούθηση εντός γηπέδου.

Το ποδόσφαιρο δεν είναι άθλημα αυστηρά κανονικοποιημένων κι επαναλαμβανόμενων φάσεων και μοτίβων. Είναι αυτό αλλά και κάτι περισσότερο, καθώς η ομορφιά του συχνά εκδηλώνεται αναπάντεχα με περίεργους, ακαθόριστους τρόπους. Είναι ένα παιχνίδι στην ουσία του συναισθηματικό και η γηπεδική εμπειρία παραμένει ιδιαίτερα σημαντική, για να παραβλέπεται. Αυτονοήτως, δεν είναι καθόλου συμβατό με την εμπειρία του γηπέδου να περιμένεις γεμάτος φόρτιση στην κερκίδα την αξιολόγηση ενός replay σε μια οθόνη στο κέντρο του γηπέδου. Να συγκρατείς ένα ποτάμι συναισθημάτων μέχρι την τελική απόφαση ή να σβήνεις κακήν κακώς πυρσούς και καπνογόνα –εάν τυχαίνει να βρίσκεσαι σε κάποιο οπαδικό πέταλο–, διότι ένα γκολ ακυρώνεται μισό ή ένα λεπτό μετά την επίτευξή του.

Σε όλους μας μοιάζει λάθος, όταν ένα ποδοσφαιρικό παιχνίδι γίνεται με άδειες εξέδρες, χωρίς το τραγούδι, τις φωνές και τη συλλογική ατμόσφαιρα που δημιουργούν οι θεατές. Όπως αναφέρει ο φιλόσοφος Simon Critchley, «το κλειδί στο ποδόσφαιρο είναι η σύνθετη διάδραση μεταξύ μεγαλειώδους μουσικής και όμορφης εικόνας. Ο Διόνυσος και ο Απόλλωνας, οι θεατές και η ομάδα».[4] Έτσι, θεωρούμε πως η δραματική εισαγωγή τεχνολογιών όπως το VAR πιθανώς να οδηγήσει και σε μια αφυδατωμένη γηπεδική εμπειρία, ενδεχομένως με θεατές που θα κοιτάνε με το

ένα μάτι μία οθόνη και με το άλλο τα τεκταινόμενα στον αγωνιστικό χώρο.

Το κοινωνικό νόημα του ποδοσφαίρου

Άλλωστε, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζουμε και τις αλλαγές που θα επιφέρει το σύστημα VAR στις κοινωνικές σχέσεις που διαρθρώνονται γύρω από το ποδόσφαιρο. Παρόλη την παρακμή που έχουν επιφέρει τα εκατομμύρια των εταιρειών, το ποδόσφαιρο, όπως βιώνεται από τους οπαδούς, διασώζει μια έντονη αίσθηση λαϊκότητας, κοινής γιορτής, πάθους, έκστασης, νοήματος που υπερβαίνει το ορθολογικό.

Έτσι, οι λαϊκές πρακτικές γύρω από το ποδόσφαιρο –στην Αγγλία οι Pub, στην Ελλάδα οι συζητήσεις, τα πειράγματα και οι αναλύσεις με τον προπατζή, τον ψιλικατζή αλλά και την κυρία με το χαρτοπωλείο– αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του αθλήματος. Με τη σειρά του, αναπόσπαστο κομμάτι αυτών των πρακτικών αποτελεί ο σχολιασμός των διαιτητικών αποφάσεων. Στα καφενεία, σχετικοί και άσχετοι με το άθλημα καταθέτουν τις απόψεις τους όχι μόνο γύρω από τους επερχόμενους πρωταθλητές, αλλά και γύρω απο τη μαλακία ή τη διορατικότητα του τάδε διαιτητή ή του δείνα επόπτη. Τώρα, αυτή η γόνιμη πολυφωνία θα κληθεί να σωπάσει μπροστά στην «αναντίρρητη αλήθεια» του video. Ίσως όμως και να μη σωπάσει, συναισθανόμενη διαισθητικά ότι, αν το VAR δείχνει όσα δεν είδε το μάτι, το μάτι βλέπει με έναν τρόπο που ποτέ δεν θα μπορέσει το VAR.

Ο αθλητισμός και συγκεκριμένα το δημοφιλές ποδόσφαιρο αποτελούν πολιτισμικές πρακτικές με σημαντική κοινωνική διείσδυση και συμμετοχή. Συμπυκνώνουν εντός και γύρω τους σημασιακές κι αξιακές μεταβολές σύστοιχες των κοινωνικών δυναμικών. Αν αφιερώσουμε στο ποδόσφαιρο ένα σοβαρό και συνεπή στοχασμό, θα μας εκπλήξει ευχάριστα ο αναπάντεχος τρόπος με τον οποίο θα φωτιστούν πτυχές της κοινωνικής πραγματικότητας οι οποίες παρέμεναν θολές και αδιάβατες. Νομίζουμε πως εάν ο πρώτος στόχος αυτού του κειμένου είναι μια δομημένη κριτική πάνω στην εφαρμογή του VAR, ένας δεύτερος υπόρρητος στόχος θα

μπορούσε να είναι η απόδειξη ότι μελετώντας και σκεπτόμενοι πάνω στο κοινωνικό και πολιτικό νόημα των σπορ και την οπαδική κουλτούρα, μπορούμε να οξύνουμε τα ερμηνευτικά μας σχήματα και να κατανοήσουμε εναργέστερα τις αντινομίες της εποχής.

~

Καθώς τελειώνει αυτό το κείμενο, ακόμη και αφήνοντας στην άκρη το αναντίρρητο γεγονός ότι οι τεχνολογίες έχουν την τάση να διαχέονται και να επεκτείνονται (χθες το goal line technology, σήμερα το VAR, αύριο τι;), ας μη σπεύσει κανείς να χαμογελάσει με τον «ρομαντισμό» μας για την υπεράσπιση της δυνατότητας του λάθους, του τυχαίου, του αυθόρμητου, του ακαθόριστου, του ανθρώπινου.[5] Ολόκληρες ποδοσφαιρικές μυθολογίες έχουν χτιστεί γύρω από μια λανθασμένη απόφαση. Υπερασπιζόμαστε αυτούς τους μύθους, γιατί είναι πιο αληθινοί από την «αλήθεια» του pause και του fast forward, αλλά κυρίως γιατί δεν θέλουμε το χέρι του θεού να αντικατασταθεί από το μάτι του συστήματος.

Σημειώσεις

[1] Βλ. https://twitter.com/sombrerogr/status/1014538595909160960

[2] Στην πραγματικότητα, όπως φανερώνει και ο τίτλος της τεχνολογίας, ο στόχος είναι να κρίνει το video και όχι οι πέντε ή εφτά (!) διαιτητές που είναι τοποθετημένοι στο ειδικό δωμάτιο. Αυτοί απλώς παίζουν τον ρόλο των εξειδικευμένων υπαλλήλων, σύμφωνα με τον νέο καταμερισμό των καθηκόντων που επιβάλλει το VAR.

[3] Απολύτως σχετικές με όσα συζητάμε είναι και οι δηλώσεις του Μπουφόν, ο οποίος είχε αποβληθεί μετά τις διαμαρτυρίες του για το εν λόγω πέναλτυ: «Ο διαιτητής δεν έχει καρδιά» (δηλαδή, ακριβώς, του έλειπε το *προσωπικό, βιωματικό, συναισθηματικό* στοιχείο) και, τις επόμενες μέρες, πιο ψύχραιμα: «Δεν έπρεπε να σφυρίξει. Ένας πιο έμπειρος διαιτητής δεν θα το είχε κάνει. Δεν θα είχε γίνει ο πρωταγωνιστής στο πάρτι. Έπρεπε να γυρίσει από την άλλη μεριά και να αφήσει τις

δύο ομάδες να παίξουν παράταση.»

[4] Simon Critchley, *What we think about when we think about Football*, 2017.

[5] Εξάλλου, δεν είναι μόνο η δυνατότητα του λάθους, αλλά και η δυνατότητα του «σωστού». Πού θα πάει η αξιοπρέπεια του παίκτη που δεν βούτηξε, αν και θα μπορούσε, η περηφάνια του οπαδού που ξέρει ότι η ομάδα του πήρε δίκαια το πρωτάθλημα, από επιλογή κι όχι επειδή την επιτηρούσε η κάμερα; Πού θα πάει αυτό;

Πηγή: Kaboom

Ζούμε Χαρές Αναζητώντας Νίκες

Ελιάνα Καναβέλη

Στιγμές σεξισμού αλλά και αντισεξισμού στο παγκόσμιο κύπελλο

Μέρες Μουντιάλ. Αγώνες, άγχος, στοίχημα, απογοήτευση, χαρά, νίκη, ήττα αλλά και σεξισμός. Το ξέρω, κάποιοι θα πουν με το που θα διαβάσουν την πρώτη γραμμή: «αμάν πια, παντού βλέπετε σεξισμό» και θα παρατήσουν το κείμενο γιατί α) έχουν κουραστεί με την επισήμανση του σεξισμού παντού, β) δεν βλέπουν σεξισμό, γ) δεν τους ενδιαφέρει, δ) βαριούνται.

Γι’ αυτούς που δεν ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες και εντοπίζουν ένα ενδιαφέρον σε αυτή την επισήμανση, θα ακολουθήσει η αναφορά σε κάποιες από τις όψεις τους σεξισμού αναφορικά με το παγκόσμιο κύπελλο ποδοσφαίρου, οι οποίες βέβαια είναι δυνατόν να εντοπιστούν και σε άλλα μεγάλα αθλητικά γεγονότα, σε μια προσπάθεια όχι να κατακεραυνωθεί το παγκόσμιο κύπελλο, μιας και η γράφουσα το παρακολουθεί και της αρέσει το ποδόσφαιρο, αλλά σε μια προσπάθεια το ποδόσφαιρο να

λειτουργήσει ως ένα μέσο αμφισβήτησης και ξεπεράσματος του σεξισμού. Δύσκολο; Έτσι δείχνουν τα γεγονότα. Εμείς όμως θα παλεύουμε να αλλάξουμε τους όρους και τους συσχετισμούς, γιατί η χαρά του ποδοσφαίρου και του αθλητισμού γενικά δεν έχει φύλο και «σύνορα» και ναι, είναι και δική μας!

Όπως κάθε μεγάλη αθλητική διοργάνωση, έτσι και το παγκόσμιο κύπελλο συγκεντρώνει εκατομμύρια θεατές, άνδρες και γυναίκες. Η αντίληψη όμως ότι το ποδόσφαιρο δεν αρέσει στις γυναίκες είναι παγιωμένη. Στο ραδιόφωνο, συγκεκριμένα το Πρώτο Πρόγραμμα της ΕΡΤ και την εκπομπή «Ισορροπίες και Ανισορροπίες», ο παρουσιαστής της εκπομπής αμφισβήτησε το γεγονός ότι και κορίτσια βλέπουν ποδόσφαιρο και, όταν η συμπαρουσιάστριά του επέμεινε, απάντησε «καλά, καλά, ας προχωρήσουμε παρακάτω και ας δώσουμε τον λόγο στον "ειδικό"». Επρόκειτο για έναν έμπειρο αθλητικογράφο της ΕΡΤ, ο οποίος την απαξίωσε και υπονόησε ουσιαστικά ότι αυτό δεν αληθεύει. Εντέλει, ας ακούσουμε έναν άνδρα που ξέρει να μας πει. Σαφέστατα εδώ το ποδόσφαιρο και το γήπεδο, παρόλη την εικόνα της τηλεόρασης που δείχνει και γυναίκες στις κερκίδες, αλλά και γυναίκες να μιλάνε για αυτό, θεωρείται αδιαπραγμάτευτα «αρσενικό» έδαφος, το οποίο δεν μπορεί να «μαγαριστεί» από γυναίκες.

Παρακολουθώντας έναν αγώνα ποδοσφαίρου, στο ημίχρονο βλέπω τη διαφήμιση του Sportingbet[1], που δείχνει δύο κυρίους, ντυμένους χειμωνιάτικα μέσα σε ένα τρένο να μας πληροφορούν ότι πάνε στη Ρωσία για να παρακολουθήσουν το παγκόσμιο κύπελλο. Ακολουθεί ο διάλογος:

—Περάστε αγαπητέ! Το ταξίδι μέχρι την Ρωσία θα είναι μακρύ! Δεν βλέπω την ώρα. Μπάλα, μπάλα και όμορφα κορίτσια! Σσος!

Στη συνέχεια τον δείχνει να προσπαθεί να κατεβάσει τις περσίδες στο παράθυρο χωρίς να τα καταφέρνει. Τον ρωτάει ο άλλος:

—Προτιμάτε τις περσίδες;

—Προτιμώ (με έμφαση ειπωμένο) τις Ρωσίδες.

Και αμέσως ξεσπάνε σε γέλια.

Από την παραπάνω διαφήμιση σαφώς κρατάμε τη φράση: «μπάλα, μπάλα και όμορφα κορίτσια. Σσσς» και τη φράση: «προτιμώ τις Ρωσίδες». Το ποδόσφαιρο μέσα από την παραπάνω διαφήμιση γίνεται αντιληπτό και ορατό μέσα από την ανδρική ματιά, η οποία αντικειμενοποιεί τη γυναικεία υπόσταση και την αντιμετωπίζει ως μέσο ικανοποίησής της, ακριβώς όπως η μπάλα – θηλυκά βλέπεις και τα δυο!

Εξάλλου, οι γυναίκες με ρωσική καταγωγή συνήθως αντιμετωπίζονται με αυτόν τον τρόπο, που τις μεταχειρίζεται και τις αντιλαμβάνεται ως σεξουαλικά αντικείμενα. Το κυρίαρχο σεξιστικό αφήγημα για αυτές, διαχρονικό και από ό,τι φαίνεται παγκόσμιο, τις παρουσιάζει ως πολύ όμορφες, σέξυ, καυτές κ.ά. Άλλωστε οι γυναίκες ρωσικής καταγωγής και γενικότερα οι γυναίκες από το ανατολικό μπλοκ θεωρούνται ως «κλέφτες» των Ελλήνων οικογενειαρχών. Επιπλέον, υπάρχει και μια συνενοχή που δείχνει ακριβώς αυτήν την αντίληψη όταν ο ένας από τους δύο πρωταγωνιστές κάνει την χειρονομία της σιωπής: «σσσς». Δείχνει ενδεχομένως μια πράξη όχι κοινωνικά αποδεκτή: η διασκέδαση με τις γυναίκες αυτές θα γίνει σε ένα πλαίσιο πέραν των αποδεκτών συμπεριφορών και κρυφά από τις συζύγους τους.

Η συγκεκριμένη διαφήμιση μας ωθεί στη σύνδεση με τον σεξοτουρισμό, ο οποίος υπάρχει και ανθεί όπου υπάρχει τουρισμός. Τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα αποτελούν ένα «γόνιμο» έδαφος για την πορνεία αλλά κυρίως για την παράνομη διακίνηση γυναικών και παιδιών προκειμένου να ικανοποιηθούν οι σεξουαλικές ανάγκες και απαιτήσεις των τουριστών (Lenskyj, 2013). Οι διακινητές ακολουθούν τις επιταγές της αγοράς, σύμφωνα με τις οποίες όπου υπάρχει ανάγκη υπάρχει και ζήτηση, και γι’ αυτόν τον λόγο εστιάζουν κατά κύριο λόγο σε πλήθη ανδρών που παρακολουθούν αθλητικά γεγονότα.

Γι’ αυτόν ακριβώς τον λόγο πριν από κάθε τέτοιο μεγάλο

αθλητικό γεγονός διεξάγεται μια anti-trafficking καμπάνια, προκειμένου να ενημερώσει το κοινό και ιδιαίτερα τους άνδρες. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι οι καμπάνιες αυτές λαμβάνουν χώρα στην πραγματικότητα για τα μάτια του κόσμου, με την έννοια ότι δεν έχουν και πολύ μεγάλη επίδραση και απήχηση. Κάτι τέτοιο όμως δεν συνέβη στη Ρωσία, ούτε καν για τα μάτια του κοσμου. Το ρωσικό κράτος δεν έχει νομοθεσία που να αντιμετωπίζει το trafficking, με αποτέλεσμα το παγκόσμιο κύπελλο στη Ρωσία να εμφανίζεται ως ευκαιρία πλουτισμού για τους διακινητές. Αναζητώντας περισσότερα στοιχεία για αυτή την κρατική πολιτική διαπίστωσα ότι η Ρωσία κατατάσσεται στη 16η θέση στη διακίνηση ανθρώπων μεταξύ όλων των χωρών, ενώ σήμερα υπολογίζεται ότι πάνω από ένα εκατομμύριο άνθρωποι ζουν σε καθεστώς δουλείας στη συγκεκριμένη χώρα[2]. Τα συγκεκριμένα δεδομένα αντικατοπτρίζουν με τον καλύτερο τρόπο το τι συμβαίνει στη Ρωσία.

Μια ακόμη έμφυλη και σεξιστική διάσταση που εντοπίζεται στο παγκόσμιο κύπελλο είναι ότι οι γυναίκες δημοσιογράφοι που καλύπτουν το συγκεκριμένο αθλητικό γεγονός, αν και επισημαίνεται ο αναβαθμισμένος ρόλος τους στη συγκεκριμένη διοργάνωση[3], είναι αριθμητικά πολύ λιγότερες από τους άνδρες συναδέλφους τους[4] και όσες βρίσκονται εκεί αρκετά συχνά υφίστανται σεξιστικά σχόλια αλλά και επιθέσεις, περισσότερες από κάθε φορά[5]. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, που δεν είναι βέβαια το μοναδικό, είναι η δημοσιογράφος Julieth González Therán[6], της *Deutsche Welle*, η οποία καθώς έκανε ανταπόκριση από τη Ρωσία δέχθηκε επίθεση από έναν άνδρα, που της έπιασε το στήθος και τη φίλησε στο μάγουλο.

Οι γυναίκες αθλητικογράφοι είναι συχνά θύματα σεξιστικών επιθέσων, ιδιαίτερα στην Βραζιλία, και γι’ αυτόν τον λόγο κάποιες γυναίκες αθλητικογράφοι οδηγήθηκαν στη δημιουργία μιας ομάδας, η οποία ξεκίνησε μια καμπάνια με το σύνθημα **#DeixaElaTrabalhar** (άφησέ την να κάνει τη δουλειά της)[7]. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το να κάνεις τη δουλειά σου δεν είναι αυτονόητο και εύκολο σε ένα πεδίο που θεωρείται

«ανδρικό», ακόμα και αν βρισκόμαστε στο 2018 και όχι στο 1920.

Σε αυτά θα προσθέσω μόνο μια ακόμα στιγμή έμφυλης διάστασης του ποδοσφαίρου. Αυτή κατά την οποία κάποιος εντυπωσιάζεται (λες και είμαι πυρηνικός φυσικός) όταν διαπιστώνει ότι γνωρίζω από ποδόσφαιρο. Το ποδόσφαιρο είναι ταυτισμένο βαθιά στο υποσυνείδητο των ατόμων ως μια «ανδρική» υπόθεση κι ως ένα καταφύγιο της βίωσης και της επιβεβαίωσης του ανδρισμού τους. Το γήπεδο όμως λαμβάνει χώρα σε δημόσιο χώρο και ο δημόσιος χώρος ανήκει σε όλους και όλες, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, εθνικότητας, σεξουαλικότητας. Το γήπεδο είναι ένα εύφορο πεδίο άσκησης πολιτικής και το ποδόσφαιρο μπορεί να προσφέρει χαρά σε όλους και όλες δίχως διαχωρισμούς και περιορισμούς.

Το να βρίσκεσαι σε έναν χώρο που θεωρείται «ανδρικός» είναι σημαντικό γιατί καταρρίπτεις στην πράξη στερεότυπα και προκαταλήψεις. Ακόμα και αν ασχολούνται με τις «καυτές» της εξέδρας, με τις γυναίκες σπίκερ που «ουρλιάζουν», τις «άμπαλες», τις «δήθεν» γνώστριες του ποδοσφαίρου, παραβλέπουν ότι οι γυναίκες βρίσκονται στο γήπεδο, στον ίδιο χώρο με αυτούς, με πολλαπλούς ρόλους και μοιράζονται τις ίδιες χαρές, τις λύπες, τις απογοητεύσεις, την επιτυχία και την αποτυχία και εκεί οι εμφύλοι ρολοι καταρρίπτονται και αυτό ναι, είναι νίκη!!

Αναφορές:

– Lenskyj, H. (2013). Gender politics and the Olympic industry. Basingstoke, Hampshire, New York: Palgrave Macmillan.

– Pfister, G. & Pope, S. (επιμ.) (2018). Female football players and fun: introducing into a man’s world. Λονδίνο: Palgrave Macmillan

Σημειώσεις:

[1] https://www.youtube.com/watch?v=qoy3lYXLb9k
[2]https://www.wilsoncenter.org/blog-post/stage-for-human-trafficking-the-world-cup-russia
[3] https://www.bbc.co.uk/news/education-44553707
[4]Σύμφωνα με τα στατιστιστικά στοιχεία της FIFA, από τους 16.000 διαπιστευμένους δημοσιογράφους που καλύπτουν το παγκόσμιο κύπελο, μόνο το 14% είναι γυναίκες.
[5] https://time.com/5329361/sexism-harassment-world-cup/
[6]https://www.dw.com/pt-br/rep%C3%B3rter-da-dw-%C3%A9-agarrada-em-transmiss%C3%A3o-na-r%C3%BAssia/av-44242994
[7] https://www.youtube.com/watch?v=omrrIFeCTLQ

Πηγή: Kaboom

Πολιτικός Λόγος & Ποδόσφαιρο: Το Πείραμα της Αυτοδιαχείρισης | B-FEST 7 (Βίντεο)

Πολιτικός Λόγος & Ποδόσφαιρο: Το Πείραμα της Αυτοδιαχείρισης. Παρακάτω το βίντεο της ομιλίας και της συζήτησης που έλαβε χώρα στις 25 Μαϊου 2018 στα πλαίσια του B-FEST 7.

Εισηγητές:
Μάκης Διόγος (αθλητικός δημοσιογράφος)
Πάνος Παπαγεωργίου (περ. Βαβυλωνία)
Στη συζήτηση συμμετέχουν μέλη αυτοοργανωμένων ομάδων αλλά και απλοί φίλαθλοι.

Video by **omniatv**, Αντώνης Δημόπουλος

[youtube id="JmblOgidJ9A"]

Συνέντευξη Γιώργος Μπαντής: Ο αθλητισμός έχει τη δύναμη να αλλάξει τον κόσμο

Συνέντευξη-Εισαγωγικό σημείωμα: Ελιάνα Καναβέλη, *διδάκτωρ Κοινωνιολογίας*

> *«Τα λίγα πράγματα που γνωρίζω για την ηθική, τα έμαθα σε ποδοσφαιρικά γήπεδα και θεατρικές σκηνές, αυτά είναι τα πραγματικά μου πανεπιστήμια»*
> *Αλμπέρ Καμύ*

Τα τελευταία χρόνια, ολοένα και συχνότερα, αθλητές επιλέγουν να μιλήσουν ανοιχτά και δημόσια για διάφορα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα που απασχολούν το εγχώριο συγκείμενο. Η αλήθεια είναι ότι δεν μας είχαν συνηθίσει σε τέτοιου είδους κινήσεις, και αυτό μόνο ικανοποίηση και ελπίδες μπορεί να δημιουργήσει. Πιο συγκεκριμένα, ένας μεγάλος σχετικά αριθμός προσωπικοτήτων του αθλητισμού (ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές, διαιτητές, παλαίμαχοι) υπέγραψε ένα κείμενο αλληλεγγύης, το οποίο συντάχθηκε με πρωτοβουλία του Γιώργου Μπαντή, ποδοσφαιριστή της ομάδας του Πανιωνίου, για την Ηριάννα, και αυτό πήρε έκταση και σχολιάστηκε περισσότερο από άλλα κείμενα συμπαράστασης που δημοσιεύτηκαν για την ίδια υπόθεση. Η έκταση που πήρε αυτή η κίνηση, καταδεικνύει το γεγονός ότι αφενός τέτοιες δράσεις δεν είναι καθόλου συνηθισμένες από πλευράς αθλητών και, δεύτερον, ότι οι αθλητές είναι δυνατόν να αφουγκραστούν και να συνομιλήσουν με την κοινωνία, αρκεί βέβαια να το επιθυμούν.

Στο πλαίσιο αυτό, χαρούμενοι/ες ομολογουμένως για αυτές τις κινήσεις, το κείμενο γράφτηκε την ώρα που το πρωτάθλημα είχε διακοπεί και ενώ έχουν χυθεί τόνοι μελάνης για τις πρακτικές μαφίας που κυριαρχούν στο ελληνικό επαγγελματικό ποδόσφαιρο. Παράλληλα, ο όρος «εξυγίανση» του ποδοσφαίρου χρησιμοποιείται διαρκώς από τον κυρίαρχο λόγο, με αφορμή περιστατικά βίας, τα οποία δεν προσεγγίζονται μέσα από μια λογική αντιμετώπισης των αιτιών πρόκλησής τους, αλλά μέσα από μια λογική καταστολής. Διαπιστώνουμε, έτσι, ότι η βιοπολιτική διαχείριση της ζωής και της σκέψης είναι πανταχού παρούσα και ότι τα εργαλεία ελέγχου και πειθάρχησης των υποκειμένων, από την αστυνομία, τις εταιρείες σεκιούριτι και την απειλή αποκλεισμού της ομάδας, συμπεριλαμβανομένου πλέον και του ποδοσφαιρικού grexit, μέχρι τις κάμερες και την καθολική ηλεκτρονική επίβλεψη, θα επιστρατεύονται πάντα προκειμένου να ελεγχθεί η ανθρώπινη ύπαρξη.

Εμείς θελήσαμε να μιλήσουμε με έναν άνθρωπο, με έναν ποδοσφαιριστή που δεν δίστασε να μιλήσει για σημαντικά

πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα, δείχνοντας έναν διαφορετικό δρόμο. Μιλάμε με τον Γιώργο Μπαντή για όλα αυτά που συμβαίνουν στο ελληνικό ποδόσφαιρο και για αυτά που θα θέλαμε (τουλάχιστον κάποιοι/ες) να συμβούν.

Ελιάνα Καναβέλη: Είσαι από τους αθλητές που ανοιχτά βγήκαν και μίλησαν για κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα, όπως είναι οι Σκουριές και η υπόθεση της Ηριάννας. Πόσο εύκολο είναι αυτό να γίνει; Τι χρειάζεται να έχει ένας αθλητής για να το κάνει; Έχει κόστος;

Γιώργος Μπαντής: Παλεύω μέσα μου να παραμείνω άνθρωπος. Αυτός είναι ο στόχος και η μεγαλύτερη επαναστατική μου πράξη. Δεν συμμερίζομαι το κόστος μπροστά στο δίκαιο. Η Ηριάννα είναι άδικα στη φυλακή και θα το φωνάζω κάθε μέρα και πιο δυνατά. Στις Σκουριές συντελείται ένα πολύπλευρο έγκλημα.

Ε.Κ.: Πιστεύεις ότι είναι δυνατόν, το γήπεδο με την ευρύτερη έννοια, παίχτες και οπαδοί δηλαδή, να συνομιλήσει με την κοινωνία και τα προβλήματά της, να διαμορφώσει κοινωνική και πολιτική συνείδηση ή θεωρείται και αντιμετωπίζεται απλά ως ένας χώρος εκτόνωσης;

Γ.Μ.: Καταρχήν, το γήπεδο δεν είναι μέρος εκτόνωσης με την έννοια του ξεσπάω. Το γήπεδο είναι ψυχαγωγία, είναι έκρηξη συναισθημάτων. Ένας ποδοσφαιρικός αγώνας σου ξυπνά το παιδί μέσα σου, σε κάνει να αγκαλιάσεις τον διπλανό σου στην ήττα ή στη νίκη της ομάδας σου και ας μην ξέρεις το όνομά του. Τώρα, αν το γήπεδο είναι δυνατό να συνομιλήσει με την κοινωνία, αυτό φαίνεται από τον τρόπο που το αντιμετωπίζουν. Υπάρχουν βαριά πρόστιμα προς τις ομάδες για πολιτικά και κοινωνικά μηνύματα. Το φοβούνται, γιατί μπορεί να προβάλει αυτό που δεν θα σου δείξει ποτέ η τηλεόραση. Άρα ναι, μπορούν παίκτες και οπαδοί να συνομιλήσουν με την κοινωνία για τα προβλήματά της.

Ε.Κ.: Κατά καιρούς, βλέπουμε τους οπαδούς να χρησιμοποιούνται από τις διοικήσεις των ομάδων για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους, επιβάλλοντας την επιλεκτική χρήση, εντός και

εκτός γηπέδων του «no politica». Ποια είναι η άποψή σου;

Γ.Μ.: Νομίζω πως αυτά είναι μεμονωμένα περιστατικά, τα οποία δεν αξίζει να τα αναφέρουμε. Αντίθετα, άξια αναφοράς είναι πολλά παραδείγματα οπαδών που δίνουν πραγματική μάχη για καλύτερες μέρες στον αθλητισμό. Όπως οι πάνθηρες, που φιλοξένησαν οπαδούς άλλων ομάδων, παρά την απαγόρευση μετακίνησης, ή που ανεβάσανε πανό για τους πρόσφυγες, την Ηριάννα, τις Σκουριές. Όπως η Αθ10 που προτίμησε να μην πάει στο γήπεδο αλλά να διοργανώσει συγκέντρωση αλληλεγγύης στους κατοίκους της Χαλκιδικής ή που κάθε χρόνο βάζουν σορτσάκι και παίζουν φιλικό παιχνίδι με παιδιά που παλεύουν στα κέντρα απεξάρτησης.

Για εμένα, υπάρχει και είναι ενεργό σε σωστές δράσεις το μεγαλύτερο μέρος του οπαδικού κινήματος σε όλη την Ελλάδα. Υπάρχουν πολλά που γίνονται αλλά δεν προβάλλονται. Δυστυχώς, τα επεισόδια πουλάνε περισσότερο ή το καινούριο μαγιό της κάθε σελέμπριτι.

Ε.Κ.: Ο σεξισμός, όπως και ο ρατσισμός, είναι στοιχεία που υπάρχουν έντονα μέσα στο γήπεδο. Μπορεί, και με ποιους τρόπους, να αμφισβητηθεί η παγιωμένη «αρρενωπότητα» του ποδοσφαίρου;

Γ.Μ.: Αυτό είναι καθαρά στο χέρι μας ώστε όλα αυτά να τα αποβάλουμε, όχι μόνο από το γήπεδο αλλά από την κοινωνία μας γενικότερα, και ο αθλητισμός έχει τη δύναμη να το κάνει. Οι αθλητές μπορούν να δράσουν κατά του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του σεξισμού, της φτώχειας, των πολέμων. Μπορούν να σταθούν αλληλέγγυοι και να παρασύρουν και τον κόσμο σε αυτό. Το ποδόσφαιρο και γενικά ο αθλητισμός έχει τη δύναμη να αλλάξει τον κόσμο. Για παράδειγμα, οι παίκτες της εθνικής ομάδας της Ακτής Ελεφαντοστού με αρχηγό τον Ντρογκμπά, κατάφεραν να σταματήσουν τον εμφύλιο πόλεμο στη χώρα τους.

Ε.Κ.: Η σύγχρονη εκδοχή του ποδοσφαίρου, πλήρως εμπορευματοποιημένη, θέλει τον ποδοσφαιριστή «πιόνι» και χωρίς

βούληση σε μεγάλο βαθμό. Είναι ελεύθεροι οι ποδοσφαιριστές να δημιουργήσουν, να φανταστούν, να παίξουν εντός και εκτός γηπέδου;

Γ.Μ.: Δεν μπορώ να αποδεχτώ τον όρο «πιόνι» ή, να το πω αλλιώς, δεν δέχομαι να τους τσουβαλιάζουμε όλους μαζί. Υπάρχουν ποδοσφαιριστές που προβληματίζονται και νοιάζονται πραγματικά για την κοινωνία, για τον συνάνθρωπο ανεξαρτήτως χρώματος δέρματος ή εθνικότητας. Κάτι έχει αρχίσει να αλλάζει και μόνο ελπιδοφόρο είναι. Αυτό φάνηκε, άλλωστε, και στο κείμενο συμπαράστασης στην Ηριάννα αλλά και στην κίνηση των 77 ανώνυμων επαγγελματιών του αθλητισμού, οι οποίοι ενώθηκαν και φτιάξανε γηπεδάκια σε ένα σπίτι που φιλοξενεί 26 παιδιά.

Ε.Κ.: Τα τελευταία χρόνια, και ως απάντηση στην εμπορευματοποίηση του επαγγελματικού ποδοσφαίρου, έχουν δημιουργηθεί διάφορες αυτοοργανωμένες ομάδες στην Αθήνα αλλά και στην επαρχία, που πρεσβεύουν, μεταξύ άλλων, ότι η αγάπη για την ομάδα είναι πάνω από τα κέρδη της ομάδας. Ποια είναι η θέση σου απέναντι σε αυτές τις αυτοοργανωμένες προσπάθειες, και πιστεύεις ότι σηματοδοτούν μια αλλαγή, ένα διαφορετικό ποδόσφαιρο;

Γ.Μ.: Από τη στιγμή που λέμε επαγγελματικό ποδόσφαιρο, αυτόματα δεν μιλάμε για παιχνίδι που παίζεις για την ομορφιά της απόλαυσης και μόνο. Παίζεις μόνο για να κερδίσεις ή …να κερδίσεις. Τις αυτοοργανωμένες ομάδες τις γνωρίζω και χαίρομαι που υπάρχουν. Προσφέρουν πολλά που ίσως δεν γνωρίζουν. Νίκη τους η αλληλεγγύη. Αγαπάνε αυτό που κάνουν, για την ομορφιά του και μόνο, για τις αξίες, και αυτό από μόνο του είναι σπουδαίο.

Η συνέντευξη δημοσιεύτηκε στο καινούργιο τεύχος της Βαβυλωνίας #20.

Η άλλη όψη των Ολυμπιακών Αγώνων

Γιώργος Κτενάς

Αν οι συνολοταυτιστικές και αυτοαναφορικές κοινωνίες που ζούμε μπορούσαν να αλλάξουν με την έκδοση ενός ανατρεπτικού και αποκαλυπτικού βιβλίου, περιοδικού ή εφημερίδας, αυτός ο κόσμος σίγουρα θα ήταν διαφορετικός. Οι αποκαλυπτικές δημοσιεύσεις είναι το μεγάλο όπλο των από κάτω, μία μορφή εκδίκησης της γυφτιάς, αλλά από μόνες τους δεν αρκούν για να αλλάξει κάτι: Ο κοινωνικός μετασχηματισμός και η ανάδυση της λαϊκής συνειδητότητας, απέναντι στην ετερονομία και το καθεστώς εξαίρεσης, δεν θα πέσουν από τον ουρανό. Χρειάζεται ο άνθρωπος να ενημερωθεί σωστά, ως πολιτικό υποκείμενο, αλλά πρέπει να πάρει και την απόφαση να ανατρέψει τον κόσμο γύρω του.

Ας κάνουμε εδώ ένα μικρό πείραμα: Θα δημοσιεύσουμε κάποια στοιχεία που από μόνα τους δεν μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο. Μπορούν όμως να αλλάξουν τους ανθρώπους που θα τα διαβάσουν, να τους ενεργοποίησουν και εκείνοι με τη σειρά τους να αλλάξουν την κοινωνία που τους φιλοξενεί. Κάποια στοιχεία που αφορούν την τρέχουσα διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων:

– Τα τελευταία χρόνια οι θάνατοι των πολιτών από τις εφόδους της αστυνομίας, με πρόσχημα τις καθαρές πόλεις από τα ναρκωτικά (αρχικά λόγω του Μουντιάλ 2014 και στη συνέχεια λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων), έχουν ξεπεράσει τους 8.000.

– Προκειμένου να βρεθούν χρήματα για τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό των έργων που αφορούν τους Ολυμπιακούς Αγώνες, το κράτος χρωστάει δεδουλευμένα μηνών στους δημοσίους υπαλλήλους (το 70% των καθηγητών της χώρας απεργεί από τον περασμένο Μάρτη).

– Χάθηκαν πάνω από 1 εκ. θέσεις εργασίας το 2015, λόγω της συρρίκνωσης κατά 4% της οικονομίας, παρά το παραπλανητικό αφήγημα που ήθελε τους Ολυμπιακούς Αγώνες να φέρνουν οικονομική άνθηση στη χώρα.

– Υπήρξαν καταγγελίες για εξαντλητικά ωράρια εργασίας, σε κατασκευές που αφορούσαν τους Αγώνες, καθώς σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνούσαν τις 12-14 ώρες ημερησίως.

– Άρση στοιχειωδών κανόνων ασφαλείας, που είχαν ως αποτέλεσμα πολλά θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα.

– Καταγγελίες για εντελώς ακατάλληλες συνθήκες εργασίας, σε θερμοκρασίες μόνιμου καύσωνα.

Πρόκειται για καθημερινούς εφιάλτες, μικρά ολοκαυτώματα, που θα μπορούσαν να μας συσπειρώσουν απέναντι στο αρπακτικό κεφάλαιο. Η εξουσία έχει τον τρόπο και την πείρα να κλείσει το μάτι σε αυτό που εύστοχα η Σούζαν Στρέιντζ έχει χαρακτηρίσει ως καπιταλισμό του καζίνο. Και είναι ιστορικά και κοινωνικά τεκμηριωμένη η αμφίδρομη σχέση εξουσίας – κράτους, δηλαδή της προνομιούχου ελίτ που έχει συστηματοποιήσει εξουσία πάνω στο μεγαλύτερος μέρος του πληθυσμού. Με τη βία σταθερό σύμμαχο, άρα τους δρόμους γεμάτους περίστροφα και αρματωμένους κρανιοφόρους.

Στη Βραζιλία σήμερα έχει δημιουργηθεί, μία ακόμα φορά, καθεστώς έκτακτης ανάγκης. Με την αστυνομία να βρίσκεται, μαζικά, ξανά στους δρόμους. Αλλά σε μία χώρα που η διαφθορά βασιλεύει σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής και συνδυαστικά με την απάτη αποτελούν τη βαριά βιομηχανία της (μαζί με το ποδόσφαιρο και την πορνεία), είναι δυνατόν το δίπολο εξουσίας – κράτους να μη σχετίζεται μαζί της; Κι εδώ να θυμηθούμε την αρχή της Χάνα Άρεντ: *Δύναμη υπάρχει όταν όλοι βρισκόμαστε εναντίον ενός*. Μπορούμε όλοι μαζί, σε ένα κίνημα με παγκόσμια χαρακτηριστικά, να απαιτήσουμε μία διαφορετική μορφή Ολυμπιακών Αγώνων και όχι εκείνη της μεγαλύτερης κερδοσκοπικής μηχανής; Που θα βγάλει αθλητές και θεατές από τα

φαραωνικού τύπου στάδια για να βρεθούν στον δρόμο, επανακαθορίζοντας τη θέση του αθλητισμού στον δημόσιο χώρο ως μέσο ψυχαγωγίας και υποκατάστατο κοινωνικοποίησης. Γιατί ο αθλητισμός μπορεί να λειτουργήσει θετικά στην επανανοηματοδότηση της ανθρώπινης ύπαρξης ως κοινωνικός καθρέφτης, όχι τα καθρεφτάκια που μοιράζουν οι πολυεθνικές.

Συνέντευξη με τους Los Fastidios + Φωτορεπορτάζ

Συνέντευξη – Μετάφραση: Ιωάννα Μαραβελίδη

Ο Ενρίκο απ'τους Los Fastidios, το ska, punk, oi! συγκρότημα από Ιταλία, μας παραχώρησε μία ιδιαίτερη συνέντευξη στα πλαίσια της προφεστιβαλικής συναυλίας που έδωσαν για το φετινό Διεθνές Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ του Περιοδικού Βαβυλωνία, το ***B–Fest*** *(27-28-29 Μαΐου, Αθήνα). Στη συζήτηση μαζί τους μιλήσαμε για τα νέα τους μουσικά σχέδια, τον αντιφασισμό, την πολιτική κατάσταση στη χώρα τους και για πολύ, πολύ… μπάλα. Η συνέντευξη έγινε και δημοσιεύεται από κοινού απ΄το Περιοδικό Βαβυλωνία και το Περιοδικό HUMBA!. Ακολουθεί το 1ο μέρος της. Ολόκληρη η συνέντευξη θα δημοσιευτεί στο 23ο τεύχος του HUMBA!, που θα κυκλοφορήσει τον Ιούνιο.*
Απολαύστε την!

Καλώς ήρθατε στην Ελλάδα! Πείτε μας δυο λόγια για τις τελευταιες σας δουλειές μετά από μία μικρή δισκογραφική παύση που είχατε μεταξύ 2009-2014 και ποια είναι τα μελλοντικά σας σχέδια;

Αρχικά θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε όλους! Η Αθήνα είναι καταπληκτική, απολαύσαμε πραγματικά τον χρόνο μας εδώ… την

επόμενη φορά ελπίζουμε να κάτσουμε περισσότερο!!!

Τον τελευταίο χρόνο προωθούμε το τελευταίο μας άλμπουμ με τίτλο “Let’s do it”, που βγήκε το Δεκέμβριο του 2014 και το νέο μας ep “So rude, so lovely” που βγήκε τον Σεπτέμβριο του 2015. Και οι δύο κυκλοφορίες βγήκαν από την δική μας ανεξάρτητη δισκογραφική προσπάθεια, την Kob Records. Είμαστε πραγματικά ικανοποιημένοι με τη νέα μας δουλειά και τους τελευταίους 16 μήνες κάνουμε περιοδίες στον κόσμο γεμάτοι ενθουσιασμό και ενέργεια. Ο ήχος των νέων μας τραγουδιών είναι ο κλασικός ήχος των Los Fastidios, μία μίξη διαφορετικών ήχων απ’το δρόμο και ίσως λίγο περισσότερο ska απ’ ό,τι παλιά. Επίσης, έχουμε κυκλοφορήσει 2 βίντεο από τραγούδια της τελευταίας μας δουλειάς. Το βίντεο του τραγουδιού “So Rude, so Lovely” γυρίστηκε στο Αμβούργο με την πολύτιμη βοήθεια και συνεργασία των Skinheads St Pauli.

Το Νοέμβριο του 2015 το ακυκλοφόρητο τραγούδι μας “Oi! around the world” συμπεριλήφθηκε σε μία σπουδαία διεθνής αντιφασιστική συλλογή που περιέχει κομμάτια από Los Fastidios / Moscow Death Brigade (RU) / What We Feel (RU) / Feine Sahne Fischfilet (D) και είναι παραγωγής της γερμανικής Audiolith Records, της Voice of the street Records (Russia) και της δικιάς μας KobRecords, με την υποστήριξη των True Rebel Store και Lonsdale in Deutschland. Τα κέρδη από αυτήν τη συλλογή πηγαίνουν στις οικογένειες των Ρώσων αντιφασιστών ακτιβιστών που δολοφονήθηκαν απ’τους ναζιστές τα τελευταία χρόνια. Είμαστε πραγματικά περήφανοι που είμαστε κομμάτι ενός τέτοιου πρότζεκτ.

Στα τέλη του 2015 ηχογραφήσαμε ένα νέο τραγούδι το οποίο θα συμπεριληφθεί σε ένα CD φόρο τιμής στη μεγάλη γαλλική μπάντα Les Partisans. Αυτό το CD θα κυκλοφορήσει τους επόμενους μήνες. Γενικά η τελευταία χρονιά ήταν πολύ σημαντική για εμάς, ειδικά στον τομέα των συναυλιών, μέσα στο 2015 παίξαμε 102 φορές σε όλη την Ευρώπη και την Νότια Αμερική (κάναμε μία σπουδαία περιοδεία στη Βραζιλία τον περασμένο Ιούνιο).

Το 2016 είναι 25η χρονιά απ'την δημιουργία της μπάντας και θα κυκλοφορήσουμε κάτι ιδιαίτερο για αυτήν την ειδική περίσταση… Ετσι, δουλεύουμε ήδη πάνω σε νέα κομμάτια και θα είμαστε έτοιμοι με το νέο μας άλμπουμ πριν το τέλος της χρονιάς. Εχουμε κι άλλες ιδέες, άκρως απόρρητες προς το παρόν!

Μέσω των τραγουδιών σας περνάτε ισχυρά μηνύματα για την διάδοση του αντιφασισμού στα γήπεδα. Ποια είναι η κατάσταση στις κερκίδες της Ιταλίας; Έχει καταφέρει το αντιφασιστικό κίνημα να απομονώσει ρατσιστικές και φασιστικές συμπεριφορές στο χώρο του αθλητισμού;

Ασχολούμαι πραγματικά με το ποδόσφαιρο, λατρεύω την κερκίδα και υποστηρίζω όλες τις Ultras αντιφασιστικές ομάδες στον κόσμο!!! Είμαι «ονειροπόλος» και ελπίζω να δω μια μέρα όλες τις antifa ομάδες ενωμένες ενάντια στους πραγματικούς εχθρούς της οπαδικής κουλτούρας: το μοντέρνο ποδόσφαιρο και τον φασισμό/ρατσισμό στα γήπεδα. Η Ιταλία αυτόν τον καιρό δεν βρίσκεται στην καλύτερη στιγμή της για τις αντιφασιστικές κερκίδες. Πολλοί ιστορικοί σύνδεσμοι έχουν κλείσει/διαλυθεί τα τελευταία 10 χρόνια εξαιτίας της αστυνομικής καταστολής και των νέων ποδοσφαιρικών νόμων. Με αυτήν την κατάσταση, οι δεξιές οργανώσεις έχουν βρει την ευκαιρία να επεκταθούν περισσότερο μέσα στα ιταλικά γήπεδα. Στις μεγάλες ποδοσφαιρικές κατηγορίες η κατάσταση είναι αρκετά άσχημη, ενώ στις μικρές είναι κάπως καλύτερα.

Στην Ιταλία, δυστυχώς, για πολλά χρόνια πολλοί σύντροφοι μποϋκόταραν το γήπεδο υποβαθμίζοντας το μόνο ως επιχείρηση και μόδα, ξεχνώντας πως τα γήπεδα είναι ένα πραγματικά σημαντικό μέρος συνεύρεσης για όλες τις γενιές… Πιστεύω πως το ποδόσφαιρο, όπως και τα υπόλοιπα αθλήματα ανήκουν στην κοινωνία. Τα σπορ είναι συνάθροιση, πάθος, χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις, για όλα τα χρώματα, για όλους τους ανθρώπους. Τα σπορ δεν έχουν τίποτα κοινό με τον φασισμό και τον ρατσισμό, είναι ευγενής άμιλλα, όχι τρελός πόλεμος. Ελπίζω πως όλος ο αντιφασιστικός κόσμος θα το καταλάβει γρήγορα αυτό και

πως στο μέλλον το κίνημα θα γυρίσει στις γηπεδικές κερκίδες. Ειλικρινά δεν είναι εύκολο στην παρούσα φάση να απομονωθούν οι ρατσιστικές/ φασιστικές συμπεριφορές στις μεγάλες επαγγελματικές κατηγορίες. Ελπίζω να δούμε ξανά πίσω στο γήπεδο αυτούς τους παλιούς ιστορικούς συνδέσμους οι οποίοι δημιούργησαν τις δεκαετίες του 70΄ και το 80΄ την ιστορία του ιταλικού οπαδικού κινήματος ή ακόμα και νέους συνδέσμους αλλά με την ίδια παλιά νοοτροπία.

Γνωρίζουμε πως η Ιταλία παρόμοια με την Ελλάδα βρίσκεται στο κέντρο μιας μεταξύ άλλων οικονομικής και προσφυγικής κρίσης. Βλέπετε ελπιδοφόρες αντιστάσεις απ΄την κοινωνία και τα πολιτικά κινήματα κι αν ναι, ποιες είναι αυτές;

Η οικονομική και προσφυγική κρίση έχει χρησιμοποιηθεί και στην Ιταλία απ'τα δεξιά πολιτικά κόμματα και οργανώσεις ως εργαλεία έτσι ώστε να διαδώσουν το μίσος μεταξύ ανθρώπων και θρησκειών. Ταυτόχρονα, επίσης, στην Ιταλία, πολλές οργανώσεις, συλλογικότητες, καταλήψεις και κοινωνικά κέντρα δουλεύουν ασταμάτητα ενάντια στις κλειστές πολιτικές της κυβέρνησης και κάποιων κομμάτων. Η αλληλεγγύη είναι το όπλο μας που φοβίζει τους ρατσιστές και τους μισαλλόδοξους. Πρέπει να χρησιμοποιήσουμε αυτό το όπλο με τον καλύτερο τρόπο. Ειλικρινά δεν είναι εύκολο να βρεθεί μια λύση για την κρίση αλλά νομίζω πως η συνεργασία μεταξύ όλων των ανθρώπων από τα κάτω είναι το πρώτο βήμα για να ξεπεραστεί αυτή η δύσκολη στιγμή. Είναι η ώρα να σταματήσουν οι αντιπαλότητες μεταξύ των διάφορων κινηματικών ομάδων και να προσπαθήσουμε να δουλέψουμε όλοι μαζί… Βρισκόμαστε σε μία σημαντική στιγμή της ιστορίας… πρέπει να δουλέψουμε μαζί για να καταστρέψουμε τους τοίχους που η εξουσία και ο καπιταλισμός προσπαθούν να χτίσουν γύρω απ'τους ανθρώπους, γύρω απ'τα έθνη, πρέπει να δουλέψουμε όλοι μαζί για να ανοίξουν τα σύνορα…

Εκτίμησα πραγματικά τους τελευταίους μήνες την προσπάθεια πολλών οργανωμένων οπαδών ανά τον κόσμο (δυστυχώς οι περισσότεροι σε άλλες χώρες παρά στην Ιταλία) που αναλαμβάνουν δράσεις αλληλεγγύης για τους πρόσφυγες… Αυτό είναι πραγματικά

ένα σπουδαίο μήνυμα…

Είστε απ΄τις λίγες αν όχι η μοναδική μπάντα που καταφέρνετε να συνδυάσετε την skinhead κουλτούρα του αντιφασισμού και του γηπέδου με τον βεγκανισμό και την απελευθέρωση των ζώων. Πόσο σημαντικό είναι για εσάς η ελευθερία του ανθρώπου σε συνάρτηση με αυτήν των ζώων;

Στη μουσική μου, μιλάω για τη ζωή μου και αυτή απαρτίζεται από όλα αυτά τα στοιχεία. Αναφορικά με τον βεγκανισμό και την απελευθέρωση των ζώων, πραγματικά θεωρώ πως δεν μπορώ να παλεύω για τα ανθρώπινα δικαιώματα ξεχνώντας αυτά των ζώων, θεωρώ ότι είναι ο ίδιος πόλεμος ενάντια στον καπιταλισμό, για το σεβασμό της ζωής. Τα ζώα είναι τα πρώτα θύματα αυτού του άθλιου συστήματος, ενός συστήματος που δεν σέβεται τον άνθρωπο και ακόμα λιγότερο τα ζώα. Το σύστημα εκμεταλλεύεται ανθρώπους και ζώα, χρησιμοποιεί τους ανθρώπους για να εκμεταλλευτεί τα ζώα όπως την ίδια στιγμή χρησιμοποιεί ανθρώπους για να εκμεταλλευτεί άλλους ανθρώπους. Η μόνη διαφορά είναι πως οι άνθρωποι μπορούν να κραυγάσουν την οργή τους ενώ τα ζώα έχουν μόνο τη δική μας φωνή που μπορεί να τα βοηθήσει, είναι οι τελευταίοι των τελευταίων πάνω σε αυτόν τον κόσμο. Σε κάθε μας συναυλία προσπαθώ να σηκώσω τη φωνή μου γι’αυτά και καλώ τον κόσμο να το σκεφτεί, σε κάθε συναυλία λέω απ’την σκηνή πως αν υπήρχε στον κόσμο περισσότερος σεβασμός για τα ζώα τα πάντα σήμερα θα ήταν καλύτερα και για όλους εμάς και για τον πλανήτη. Δεν είναι ποτέ αργά να ανοίξουμε τα μάτια μας. Ο σεβασμός φέρνει σεβασμό… αυτό πιστεύω.

Φωτορεπορτάζ απ’την συναυλία, 31/03, με **Los Fastidios** + **The Vagabonds 77** + **Against All Odds:**

Marshall

Death Ra
ARAH

ANGELS
UPSTARTS
UPSTART
Marshall
pdp
DRUM

ANGELIC
UPSTART
Marshall

CLICHE
pdp
Drum

ANGELIC
I'M AN
UPSTART
UPSTARTS
UPSTART

ANGELIC
I'M AN
UPSTART
UPSTARTS
UPSTART
pdp
drum

VIRTUS VERONA
REFUGEES WELCOME

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

LOS
FASTIDIOS

LOS
FASTIDIOS

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

Marsha
Mars

LOS
Marshall

LOS
LOVE FOOTBA
HATE RACIS
ERORA
GAINST
ACISM

WWW.EIGHTBALLTATT
EIGHTBA
TATTOO STU
8
SHOPPING CENTER
128 PATISSION S
LOS

LOS FASTIDIOS
LOS FASTIDIOS
LOS FASTIDIOS
LOS FASTIDIOS

LOS
FASTIDIOS
AFTER SHOW
PARTY
dj: Mr A. place: LUCKY13six

Φωτογραφίες: Konstantinos Tsakmaz + Elisa Dixan

Να βλέπουν 22 και να παίζουν χιλιάδες

Γιώργος Κτενάς

Σε παλιότερο σημείωμα είχαμε αναφέρει πως σε κάθε καινούργια πόλη στην αρχαία Ελλάδα, οι κάτοικοι δημιουργούσαν πρώτα την αγορά: στο δημόσιο χώρο προκύπτει δημόσιος χρόνος. Για αυτό τα σπίτια (σε αντίθεση με τους ναούς, τα δημόσια κτίρια κ.λπ.) ήταν μικρά και λιτά και δεν προσφερόντουσαν για κοινωνική συναναστροφή. Μία ανθρωποκεντρική και βαθιά κοινωνική πολεοδομική προσέγγιση, που έδινε στο δημόσιο χώρο πρωταγωνιστικό ρόλο. Στις μέρες μας το ίδιο ζήτημα μας απασχολεί από την αντιστροφή του: δεν υπάρχει δημόσιος χρόνος, που είναι η βάση για τον αναστοχασμό και την εξέλιξη μίας κοινωνίας που θέλει να υπάρχει ως τέτοια, λόγω της έλλειψης δημόσιου χώρου. Κι αυτό είναι ένα από τα κύρια προβλήματα των σημερινών κοινωνιών, που παρότι σύγχρονες όσον αφορά την απεικόνισή τους σε ημερολόγιο τοίχου, μοιάζουν περισσότερο αρχαϊκές και ανώριμες από ποτέ.

Και να δούμε πόσο μπορεί η έλλειψη δημόσιου χώρου να επηρεάσει τον αθλητισμό και το ποδόσφαιρο ειδικότερα, που είναι μέσο ψυχαγωγίας και υποκατάστατο κοινωνικοποίησης. Από την άποψη ότι μπορεί να νοηματοδοτήσει τις πράξεις των ανθρώπων, σαν κοινωνικός καθρέφτης, στη βάση του συναγωνισμού, της ένταξης στην ομάδα, της διδασκαλίας τού σοσιαλιστικού πνεύματος. Με την ίδια τη φύση του αθλήματος να είναι πιο κοντά στα λαϊκά στρώματα, λόγω της σωματικής επαφής που υπάρχει μέσα στο παιχνίδι – στα μεγαλοαστικά στρώματα προτιμούνται άλλα

αθλήματα, που επιβάλλουν την ύπαρξη προσωπικού χώρου.

Κάποτε ένα ποδοσφαιρικό γήπεδο μπορούσε να αναπαρασταθεί στις πλατείες, τις αλάνες γύρω από ένα σχολειό ή στον προαύλιο χώρο του, στα πάρκα, ακόμα και σε δρόμους ανάμεσα τα σπίτια. Στις μέρες μας αυτή η προοπτική δεν υπάρχει. Είτε επειδή οι πλατείες έχουν γεμίσει με τραπέζια από καφετέριες ή έχουν γίνει πιάτσες ναρκωτικών (ή και τα δύο) είτε επειδή τα σχολειά και τα δημοτικά γήπεδα είναι κλειδωμένα είτε επειδή ακόμα και στις πιο απόμερες γειτονιές έχουν κάνει κατάληψη τα αυτοκίνητα. Η αστικοποίηση των κοινωνιών, έχει επιβάλλει καλούπια νέας μορφής ακόμα και στο ποδόσφαιρο. Βάζοντας το άθλημα σε έναν δρόμο τυποποίησης, περιορίζοντας τις πραγματικές δυνατότητες ανάπτυξής του, ακόμα και αφαιρώντας τη δυνατότητα ενασχόλησης με το ποδόσφαιρο των φτωχότερων στρωμάτων του πληθυσμού.

Κι εδώ μιλάμε για μία ξεκάθαρη γραφειοκρατία που περιορίζει την ανάδειξη του ταλέντου, με αποτέλεσμα να φθίνει σταδιακά το θέαμα. Δεν λείπει η φαντασία ή το ταλέντο από τα νέα παιδιά, αλλά ο χώρος που θα λειτουργήσει ευεργετικά για να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν. Όσο κι αν μοιάζει ουτοπικό σε πρώτη ανάγνωση, αν θέλουμε καλύτερο ποδόσφαιρο με περισσότερη φαντασία και θέαμα, δεν χρειάζεται να φτιάξουμε γήπεδα που δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι θα παρακολουθούν 22 αθλητές να τρέχουν. Αλλά χώρους κατάλληλους να φιλοξενήσουν 22 θεατές να παρακολουθούν χιλιάδες παιδιά, με μία μπάλα στα πόδια, να αφήνουν τη φαντασία τους να οργιάζει.

Ποδόσφαιρο και Αυτοδιαχείριση

Yavor Tarinski
Μετάφραση: Ιωάννα Μαραβελίδη

Το ποδόσφαιρο άνθισε στις φτωχογειτονιές. Δεν απαιτούσε χρήματα και για να παιχτεί δεν χρειαζόταν τίποτα άλλο παρά καθαρή επιθυμία.
Εδουάρδο Γκαλεάνο

Στο βιβλίο του «Τα χίλια πρόσωπα του ποδοσφαίρου» (1995) ο Εδουάρδο Γκαλεάνο αναφέρεται στην εμπορευματοποίηση του πιο δημοφιλούς αθλήματος του πλανήτη και στην αποκόλλησή του απ'τις ρίζες του. Μέσα σε αυτό, επισημαίνει πως «απ'τη στιγμή που το άθλημα έγινε βιομηχανία, η ομορφιά που άνθιζε από τη χαρά του παιχνιδιού καταστράφηκε ολοκληρωτικά. Το επαγγελματικό ποδόσφαιρο καταδικάζει όλα όσα θεωρεί άχρηστα, και το "άχρηστα" σημαίνει μη κερδοφόρα». Για μία ακόμα φορά είδαμε ακριβώς αυτό, στο τελευταίο Παγκόσμιο Κύπελλο στη Βραζιλία όπου το μοντέρνο ποδόσφαιρο εμφανίστηκε ως αυτό που πράγματι είναι: ένας μηχανισμός που εξυπηρετεί τη λογική της συνεχούς συσσώρευσης κεφαλαίου, επιθετικός ως προς τους «από τα κάτω», οι οποίοι δεν έχουν την πολυτέλεια να συμμετέχουν και να επηρεάσουν αυτό το πανηγύρι της καταναλωτικής κουλτούρας, παρά μόνο ως παθητικοί καταναλωτές.

Σε αντίθεση με πολλούς αριστερούς διανοούμενους, που ισχυρίζονται πως «το ποδόσφαιρο ευνουχίζει τις μάζες και εκτροχιάζει τον επαναστατικό τους ζήλο»(Galeano, 1995), ο Γκαλεάνο αναφέρει πως το ποδόσφαιρο είναι βαθιά ριζωμένο στα σπλάχνα των κοινών ανθρώπων και μέσω αυτού μας δίνεται η δυνατότητα να λάμψει η ανθρώπινη φαντασία, η οποία σήμερα αμβλύνεται απ'την γραφειοκρατική λογική. Όπως λέει: «για πολλά χρόνια το ποδόσφαιρο παιζόταν με διαφορετικούς τρόπους, μοναδικές εκφράσεις της προσωπικότητας του κάθε ανθρώπου και η διατήρηση αυτής της ποικιλομορφίας μου φαίνεται σήμερα πιο απαραίτητη από ποτέ». Σύμφωνα με τον Αντόνιο Νέγκρι, «το

μεγάλο πλεονέκτημα του ποδοσφαίρου έγκειται στην ικανότητά του, να κάνει τους ανθρώπους να συνομιλούν μεταξύ τους» [1], σε μία εποχή όπου η αποξένωση αλλοιώνει τον κοινωνικό ιστό.

Σκεπτόμενοι τα παραπάνω, το ποδόσφαιρο μπορεί να ειδωθεί ως κοινό αγαθό, το οποίο μοιράζεται σε όλους όσους το αγαπούν και το εξασκούνε, αν και πάνω σε αυτό έχει γίνει λυσσαλέα προσπάθεια ιδιωτικοποίησης. Παρόλο που εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο μοιράζονται το ίδιο πάθος για το άθλημα, δεν επηρεάζουν καθόλου τις αποφάσεις των αγαπημένων τους ομάδων. Αυτές βρίσκονται στα χέρια των διεφθαρμένων ποδοσφαιρικών ομοσπονδιών και οργανισμών, που έχουν ως προτεραιότητα τη μεγιστοποίηση των κερδών, κάτι το οποίο φυσικά παράγει διαρκώς σκάνδαλα διεθνούς κλίμακας (όπως το πρόσφατο σκάνδαλο με εμπλεκόμενο τον πρόεδρο της FIFA, Σεπ Μπλάτερ).

Όμως, 27 χρόνια πριν από αυτές τις λέξεις του Γκαλεάνο, κατά τη διάρκεια του Μάη του ΄68 στο Παρίσι, πραγματοποιήθηκε ένας απ΄τους πρώτους αγώνες ενάντια στη γραφειοκρατικοποίηση και την ιδιωτικοποίηση του ποδοσφαίρου. Συγκεκριμένα, ενώ εκατομμύρια εργαζομένων βρίσκονταν σε απεργία, μαθητές έκαναν καταλήψεις στα πανεπιστήμια, ο πρόεδρος έφευγε από τη χώρα και η Γαλλία φαινόταν στα πρόθυρα μιας επανάστασης, τότε μια πρωτοβουλία ποδοσφαιριστών κατέλαβε τα κεντρικά γραφεία της Γαλλικής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου για έξι μέρες [2]. Στην ανακοίνωσή τους τονίζουν ότι το ποδόσφαιρο έχει αρπαχτεί από τα χέρια των παικτών και των φιλάθλων και έχει υποταχθεί στην υπηρεσία του κέρδους. Ένα απ΄τα κύρια αιτήματά τους ήταν η άμεση απομάκρυνση των κερδοσκόπων του ποδοσφαίρου, μέσω δημοψηφίσματος όλων των 600.000 ποδοσφαιριστών και ο εκδημοκρατισμός του αθλήματος.

Αργότερα, στα τέλη της δεκαετίας του ’70 οι ποδοσφαιριστές της

βραζιλιάνικης ομάδας ***Κορίνθιανς,*** αποφάσισαν να πάρουν στα χέρια τους την ομάδα στην οποία έπαιζαν. Εμπνευσμένοι από τον τότε αρχηγό της ομάδας, Σώκρατες [3], οι παίκτες άρχισαν να συζητούν και να ψηφίζουν με μία απλή ανάταση των χεριών για όλα τα ζητήματα που τους επηρέαζαν, από απλά πράγματα όπως τι ώρα θα φάνε το μεσημεριανό τους μέχρι το να μην συμμορφώνονται στο μισητό *concentração,* μία συνήθης πρακτική στη Βραζιλία όπου οι παίκτες παρέμεναν στην ουσία κλειδωμένοι στο ξενοδοχείο για μία ή και δύο ημέρες πριν τον αγώνα. Μία απ΄τις πιο αξιοσημείωτες αποφάσεις που πήραν ήταν το 1982, όταν στην, υπό στρατιωτική δικτατορία από το 1964, Βραζιλία οι παίκτες της Κορίνθιανς έβγαιναν στον αγωνιστικό χώρο για ένα ακόμα παιχνίδι έχοντας γραμμένο στις φανέλες τους το σύνθημα «Ψηφίστε στις 15», προτρέποντας τον κόσμο να συμμετάσχει στις πρώτες πολυκομματικές εκλογές. Αυτό το μοντέλο αυτοδιεύθυνσης που δημιούργησαν, έμεινε στην ιστορία ως *Κορινθιακή Δημοκρατία* (*Democracia Corinthiana*) [4]. Παρ'όλα αυτά, σε αυτό το πείραμα αν και οι παίκτες είχαν λόγο σε όσα τους επηρέαζαν, οι φίλαθλοι, δεν εμπλέκονταν καθόλου στην δημοκρατική διαδικασία.

Ένα παράδειγμα, όπου η διαχείριση ενός αθλητικού συλλόγου υπήρξε πραγματικά στα χέρια των φιλάθλων, είναι η περίπτωση της ***Έμπσφλιτ Γιουνάιτεντ*** (Ebbsfleet United), η οποία αγωνίζεται μεταξύ 5ης και 6ης κατηγορίας του αγγλικού ποδοσφαίρου. Στις 13 Νοεμβρίου 2007, ανακοινώθηκε ότι η ιστοσελίδα "MyFootballClub" (MyFC), έκανε πρόταση να αγοράσει το σύλλογο. Περίπου 27.000 μέλη του MyFC μάζεψαν τις απαραίτητες £700.000 (35 λίρες ο καθένας) με σκοπό την εξίσου συμμετοχή στην αγορά και διοίκηση της ομάδας. Όλα τα μέλη κατείχαν μόνο από μία μετοχή ώστε να υπάρχει ίση συμμετοχή στις αποφάσεις, χωρίς να λαμβάνουν μέρισμα ή κάποιο άλλο οικονομικό όφελος. Όλοι είχαν δικαίωμα ψήφου για τα θέματα της ομάδας, όπως για τις μεταγραφές, τον προϋπολογισμό, την τιμή

των εισιτηρίων ακόμα και για την επιλογή της ενδεκάδας που αγωνίζεται κάθε φορά και όλα αυτά μέσω ψηφοφορίας στο διαδίκτυο. Ο προπονητής Λάιαμ Ντέις, όπως και οι βοηθοί του, αρκέστηκαν πλέον στο ρόλο των γυμναστών-εκπαιδευτών χωρίς περαιτέρω αρμοδιότητες. Με αυτό το πλαίσιο αμεσοδημοκρατικής διαχείρισης από τους ίδιους τους φιλάθλους, η Έμπσφλιτ Γιουνάιτεντ κατάφερε να κερδίσει το FA Trophy, το 2008, γίνοντας έτσι η πρώτη ομάδα από το Κεντ που κατακτά αυτόν τον τίτλο, καθώς και το τοπικό Κύπελλο του Κέντ.

Το 2013, μετά από μία σοβαρότατη πτώση των μελών (από 32.000 που ήταν στο αποκορύφωμά τους, έπεσαν στους 1.000), τα εναπομείναντα μέλη ψήφισαν υπέρ του να πουλήσουν πλέον τις μετοχές που είχαν στην ομάδα. Αυτή η πτώση του ενδιαφέροντος μπορεί να αποδοθεί σε πολλούς παράγοντες: στο διαρκή σκεπτικισμό που εκφραζόταν απ'τους επισήμους του συλλόγου, οι οποίοι κατηγορούσαν την ιστοσελίδα MyFC ότι καταστρέφει τον σύλλογο(!) [5], στο γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της τωρινής παγκόσμιας κρίσης ο σύλλογος άρχισε να γίνεται οινονομικό βάρος για κάποια από τα μέλη του, ή στο γεγονός ότι τα ίδια τα μέλη είδαν την ενασχόλησή τους αυτή ως χόμπυ και δεν συνέδεσαν αυτήν την δημοκρατική τους εμπειρία με ένα ευρύτερο πρόταγμα άμεσης δημοκρατίας, που θα κάλυπτε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής.

Στις παραπάνω περιπτώσεις, φυσικά και μπορούμε να βρούμε ατέλειες: στην περίπτωση της Κορίνθιανς, παρόλο που ο ρόλος των παικτών επεκτάθηκε πέρα από το τερέν, πολιτικοποιήθηκε και διανθίστηκε με αμεσοδημοκρατικά χαρακτηριστικά, οι φίλαθλοι όμως παρέμειναν έξω από αυτήν τη διαδικασία. Στη δεύτερη περίπτωση της Έμπσφλιτ Γιουνάιτεντ, βλέπουμε ακριβώς το ίδιο πρόβλημα αλλά απ΄την αντίθετη πλευρά. Ωστόσο, αποτελούν μία σημαντική εμπερία και παρακαταθήκη μοντέλων αυτοδιαχείρισης, που αν συνδυαστούν μπορούν να μας δώσουν τη βάση για την απεμπλοκή του ποδοσφαίρου από το δίπολο κρατικό-ιδιωτικό και τη θέασή του ως κοινού αγαθού. Για να διαρκέσει ένα τέτοιο εγχείρημα, χρειάζεται, όπως προείπαμε, η σύνδεσή του με ένα

ευρύτερο πρόταγμα κοινωνικού εκδημοκρατισμού. Όπως τονίζει και ο Καστοριάδης, η άμεση δημοκρατία δεν μπορεί να υπάρξει μόνο σε μία κοινωνική σφαίρα, γιατί τότε οι ανισότητες που υπάρχουν στις υπόλοιπες σφαίρες, και προέρχονται ακριβώς από τον μη δημοκρατικό τους χαρακτήρα, αργά ή γρήγορα, θα επηρεάσουν και την ίδια [6].

Η εξέλιξη του ποδοσφαίρου σε κοινό αγαθό, διαχειριζόμενο απ΄τους παίκτες και τους φιλάθλους είναι μία εφικτή προοπτική και υπάρχουν πλέον οι προσπάθειες γι'αυτό. Όπως αναφέρει και ο Γκαλεάνο «το ποδόσφαιρο είναι πολλά παραπάνω από μία μεγάλη εταιρεία διοικούμενη από κάποιους φεουδάρχες απ'την Ελβετία. Το δημοφιλέστερο άθλημα στον πλανήτη επιθυμεί να προσφέρει τις υπηρεσίες του στον κόσμο που το αγκαλιάζει».

Σημειώσεις:
[1] libcom.org/library/negri-football-class-struggle
[2] libcom.org/library/football-footballers
[3] libcom.org/library/s-crates-midfielder-anti-dictatorship-resister
[4] en.wikipedia.org/wiki/Corinthians_Democracy
[5] news.bbc.co.uk/local/london/hi/front_page/newsid_8967000/8967067.stm
[6] athene.antenna.nl/ARCHIEF/NR01-Athene/02-Probl.-e.html